

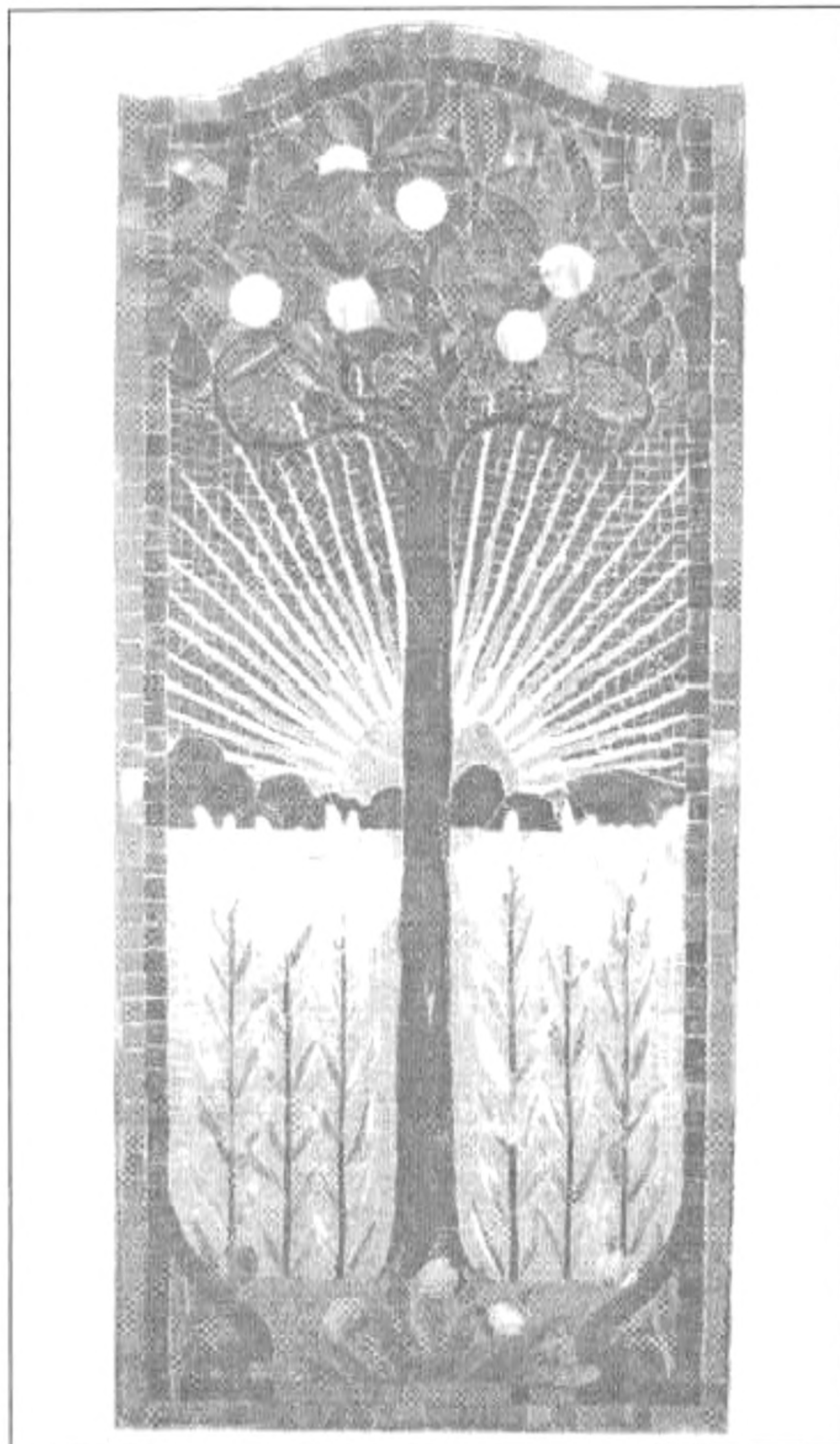
Szentendrasi Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2001. július

Ára: 79 Ft

VII. évfolyam, 7. szám

A TARTALOMBÓL

Nyári fesztivál ligetavatóval	6. oldal
Csángómagyarok Szentendrason	7. oldal
1. B.I.K.E.-NAP	9. oldal
Táncos sikerek	10-11. oldal
Szentendrasi szólások	16. oldal
Diákok, fiatal munkavállalók foglalkoztatása	17. oldal
Betörők jártak a kajakosoknál!	18. oldal
A tűzkárok megelőzéséről	19. oldal

Kosztolányi Dezső

Pipacsos, alföldi út, forró délután

Ó unalom, ó életem unalma,
rángasd tovább elcsüggetd vonatom,
rángasd, ringasd ez ájult délutánon,
nem kérdezem, hogy hova utazom.
Kopogj, vasút. A végzetem dalát verd,
hogy mindegy nekem, völgyek és hegyek,
és minden mindegy a vágy utasának,
és mindegy már, akárhová megyek.
A föld emészti délutáni álmát.
Alföldi táj, vulkáni szörnyű róna,
olvadt aranyba fürdő búzatenger,
neuraszténiám bús ringatója,
vad dajka, ki megvertél, hogyha sírtam,
én mostohám, hisztérikus cseléd,
ma is hazudsz még színnel és virággal,
hogy szép az élet, istenem, de szép.
Még mindig lepke száll át a mocsáron,
még mindig álmom leng itt, lassu álmom,
a virágok mezei kékbe járnak,
mint az alföldi kislányok vasárnap,
és ezrivel virágozik a pipacs,
szelíd füvek között véres apacs.
Azt mondd, Alföld, hogy szüret az élet,
és lázad bennem lázadást kavarr,
lázadni küldesz most, hogy verekedjem
világ csárdájában, részeg magyar,
hogy vérrel és pipacs-piros haraggal
kacagva nyúljanak a napér,
mert szép az élet, a harag, a vadság
és szép a fény és szép és szép a vér.
Azt gondolom mégis: mi lenne, hogyha
a folyosóra mennék csöndesen,
s én, bús fiad, sötét revolveremmel
átlóném fiatal fejem?

A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarató emberhez a házasságról és a családról Magyarországon

123. Kívánatos volna, hogy a családokat összefogó és támogató egyesületek és mozgalmak egyre nagyobb szerepet vállaljanak az egyházi családsegítő szolgálatban. Főleg a következő területeken: a szociálpolitikában; az ifjúságnak szóló családcentrikus nevelési

programokban; az egyházi pályaválasztási tanácsadás kialakításában; az egyházi házassági és családi tanácsadó és terápiás rendszer működtetésében és fejlesztésében; a válásokkal kapcsolatos konfliktusok kezelésében; az önkéntes társadalmi segítő munka megszervezésében a bajba jutott családok részére; a családcentrikus idősgondozásban, a gyakoribb családi problémák kezelésében; a házasság és a család szempontjából előnyös társadalmi mozgalmak támogatásában.

Kívánatos, hogy *maguk a családok is mindinkább vegyenek részt* ezekben a tevékenységekben.

124. Reméljük, terjed az a felismerés is, hogy a katolikus családpszichológia nem jelentheti kizárólag a családokkal való közvetlen foglalkozást. Az állam és az önkormányzatok szintjén is támogatni kell a családpolitikát, a gyermek- és ifjúságvédelmet, a családi értékek korszerű nevelési rendszereit, a család erősítésére irányuló szolgáltatások sorát (családvédelem, családsegítés, családterápia stb.).

4.1.2. Felkészülés a házasságra és a családi életre

125. A házasság és a család az élet egyik legnagyobb és legszemélyesebb vállalkozása. Esélytelenül vágnak neki azok, akiknek személyisége éretlen vagy önző, individualista, képtelen a másokkal való bensőséges és tartós kapcsolatra; továbbá azok is, akik ötletszerűen, kalandok sorozataként élik végig életüket, s így sodródhatnak egyik kapcsolatból a másikba. Napjainkban minden korábbinál nagyobb szükség van arra, hogy a házasságra készülő *megfelelő előkészítésben* részesüljenek. „Azok a változások, amelyek korunk

szinte minden társadalmában lezajlottak, azt követelik, hogy ne csupán a család, hanem a társadalom és az egyház is törekedjen arra, hogy a fiatalokat jól felkészítse eljövendő feladataira. (...) Az egyháznak jobb és bőségesebb házassági előkészítésről kell gondoskodnia, hogy (...) egyre nagyobb számban jöhessenek létre boldog házasságok” (FC 66).

126. Kívánatos, hogy a felnőtt élet kapujában minden fiatal legyen részt *házasságra felkészítő* kurzusokon, akkor is, ha még nem készül esküvőre, házasságra. E tanfolyamokon megtanulhatják és gyakorolhatják az egymással való érintkezés, az egymáshoz való alkalmazkodás törvényeit, a konfliktusok megoldásának alapszabályait. Ezeknek az ismereteknek s főleg készségeknek mindenképpen hasznát veszik, akár hogyan alakul is később az életük. A lelkipásztoroknak legyen gondjuk arra, hogy jól felkészült előadókkal rendezzenek ilyen tanfolyamokat. Nagy segítséget jelenthetnek azok a házaspárok, akik saját életük tapasztalatát meg tudják osztani a fiatalokkal. Annál nagyobb szükség van erre, mert sok fiatal rossz családi környezetben, vagy éppen család nélkül nőtt fel, ezért nem volt arra lehetősége, hogy meg lássa a családi élet örömeit, és elsajátítsa az ehhez nélkülözhetetlen erényeket.

A házasságra való felkészülésre ugyanis többnyire elégtelen az esküvőt közvetlenül megelőzően tartott néhány „jegyesoktatás”, de ugyanígy alkalmatlanok a hittanórák hagyományos keretei és módszerei is, minthogy a házasságra való alapvető felkészülés a személyiség formálásával kezdődik. Az Egyháznak egyre több módon részt kell vállalnia abban, hogy a helyes önismeretre, rendszeres önnevelésre és tudatos életvezetésre, a másokkal való kapcsolatteremtésre elsegítse a gyermekeket és a fiatalokat, ennek pedig már a gyermekkorban el kell kezdődnie. Különleges felelősség hárul itt a katolikus iskolákra: a személyiség

formálásának és a családi életre nevelésnek példaadó műhelyévé kell válniuk.

127. Reményeink szerint egyre több házasságra készülő pár kaphat segítséget *tapasztaltabb házaspártól*, akik bevezetik őket a gyakorlati tudni- és tennivalókba, tanácsaikkal, segítségükkel átsegítik őket az indulás nehézségein. Reméljük azt is, hogy egyre több lelkeségi mozgalomban, sőt egyházközségben alakulnak *házasságcsoportok*. Ezekben a közösségekben megosztják az egymást erősítő tapasztalatokat, biztatással, munkával, ha kell anyagiakkal is támogatják egymást, esetleg a szabadidejüket is közösen töltik el.

128. Reméljük, hogy egyre gyakrabban olyanok is templomban akarják megkötni házasságukat, akik addig életük folyamán *távol éltek a hittől*. Ilyen esetekben az egyház hosszabb, „a katekumenátushoz hasonló házassági felkészítést” (FC 66) ajánl. A hitre vezető útjuk során megismerkednek Krisztus misztériumával, a hit alapvető igazságaival, a keresztény élet gyakorlatával, az egyház közösségével. A hittel való találkozás által nemcsak a jövő házastársukhoz való viszonyuk újulhat meg, hanem Istennel való kapcsolatuk is.

4.1.3. Különleges esetek és válságos helyzetek

129. Bízunk benne, hogy körlevelünk segítségére lesz azoknak is, akiknek a családi életre megromlott, s akiknek *a házasság főleg szenvedést* okoz. A házasságokban sok szenvedéssel is lehet találkozni. Ennek számtalan oka lehet, amelyek részletes vizsgálata vagy akár felsorolása is lehetetlen. Nincs az életnek még egy állapota, amely ilyen sokféle arculatot mutatna. Vannak olyan házasságok, amelyek ugyan templomban kötöttek, mégsem sikeres vagy éppen nem is érvényesek; vannak olyanok, amelyek válással végződnek, és új kapcsolatoknak adnak helyet; egyesek

csak polgári házasságot kötnek, vagy házasság nélkül élnek együtt, esetleg próbaházassággal kísérleteznek; mások később kívánnak egyházi házasságot kötni, és még sorolhatnánk.

A katolikus tanítás eligazítást ad ezekben a különböző módon ellehetetlenült helyzetekben. Tudjuk jól, hogy a házasság misztériumát nem könnyű fölfedezni és megélni a hétköznapokban, s az abból kialakult erkölcsi parancsokat alkalmazni a konkrét egyedi élethelyzetekben. Senki se higgye azonban azt, hogy a keresztény ember *a családi élet válságaiban magára van hagyatva*. Az Egyház minden nyomorúságunkban mellettünk van, s boldogulásunkat kívánjuk segíteni Krisztus szándéka szerint.

130. Növekvő számban találkozunk „*vegyes házasságokkal*”, azaz katolikus és nem katolikus keresztények, illetve katolikusok és nem keresztények házasságával. Az egyház arra szólítja fel lelkipásztorait, hogy a házasságra való felkészítésük során világosan fejtsék ki számukra a katolikus tanítást a házasságról, majd támogassák a katolikus felet hite gyakorlásában, s abban, hogy gyermekeit katolikus módon tudja nevelni. Egyúttal arra is figyelmeztet, hogy az ökumené és a lelkiismereti szabadság szellemében tartsák teljes tiszteletben a nem katolikus fél vallási vagy világnézeti meggyőződését, és semmiképp se korlátozzák azt (FC 78).

Katolikus és nem katolikus keresztény házassága esetén a felek „éljék meg a lelki és erkölcsi értékekben való közösséget”: mindketten teljesítsék hűségesen vallási köteleseiket, s ebben kölcsönösen tartsák egymást tiszteletben. „Fontos, hogy a katolikus pap és a nem katolikus lelkész között már a házasságra való felkészülés alkalmával jóakarató együttműködés alakuljon ki” (FC 78.).

A REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZLEMÉNYE

Református lelkészbeiktatás Békésszentandrás

Beszámoló és köszönetnyilvánítás

Nagy napra virradtunk 2001. július 7-én. Dr. Dobos Ágoston református lelkész beiktatására készülődött a békésszentandrás református gyülekezet apraja-nagyja. Szinte esküvői izgatottság és lázas sürgés-forgás töltötte be a református templomot és környékét. Ez alkalommal nem menyasszony és vőlegény, hanem a lelkész ill. lelkészcsalád és a gyülekezet voltak az ünnepeltek.

Délután 2 órára szinte zsúfolásig megtelt a református templom. Ünnepi harangzúgás és orgonaszó közben vonultak be a parókiáról a palástos lelkészek, élükön Szabó Endre esperes úrral. A tele templomban lélekből, lelkesen hangzott fel az ősi református zsoltárének: „Tebenned bízunk eleitől fogva, Uram téged tartottunk hajlékunknak...” Az istentisztelet első részében Szabó Endre békés megyei esperes szolgált. Prédikációjának alapigéjét a Bibliából az Apostolok cselekedeteiről írott könyv 13 és 14 fejezetéből vette. A Szentírás e fejezetei az első nagy missziói útról szólnak, amikor először történt meg, hogy egy gyülekezet a maga köréből egy nagyobb hittérítő útra indította el két vezetőjét a Szentlélek vezetésének engedelmességgel. Esperes úr a keresztyén szolgálat nehézségeiről és örömeiről szólt. Bizonyára többünk szíve megdobbant és kérdeztük magunkban: Talán a mi gyülekezetünk is egyszer lelki-
leg annyira megerősödik és éretté válik majd, hogy olyan élen járó és jó példát mutató gyülekezetté válik itt ma, mint

annak idején Pál apostol antiókiái gyülekezete? Bár adná Isten!

Ezután az esperes úr ismertette a beiktatás egyházi tudnivalóit, átadta hivatalosan és nyilvánosan dr. Dobos Ágoston lelkésznek a békésszentandrás református templom kulcsát és az egyházközség pecsétjét. Majd pedig esperesi áldást mondott a beiktatott lelkészre. Ezután a jelenlevő palástos református lelkészek áldását fogadta térde hajtván Dobos Ágoston az Úrasztalánál. Résztvevőnek és szemlélőnek egyaránt különös és szent pillanatok voltak ezek.

Ezt követően Dobos Ágoston beiktatási prédikációjában a 117. zsoltárt olvasta alapigéként: Dicsérjétek az Urat mind ti népek, dicsőítsétek mind ti nemzetek! Mert nagy az Ő szeretete irántunk, az Úr hűsége örökké tart. Dicsérjétek az Urat!” A lelképásztor Istent dicsérő életre buzdított, felsorolta mi mindenért adhatunk hálát a mai napon. Elsősorban Jézus Krisztusért adunk hálát, aki bűneinkből megszabadított minket és aki kereszthalálával és feltámadásával megnyitotta az örök életet mindazok számára, akik hisznek benne. De e mai napon Isten különös gondviselését és vezetését is ünnepeljük ahogy a gyülekezet és a lelkészt egymásnak rendelte. Végül Dobos Ágoston arra hívta fel a figyelmet, hogy merjünk a zsoltáros távlatokban gondolkodni, és életünkkel, szavainkkal indítsunk másokat is Istent dicsérő életre mind a közelünkben mind távolabbi népek körében.

A nagyszabású beiktatási istentisztelet további részében köszöntések hangzottak el. Szurovecz Vince békésszentandrás esperes plébános, pápai káplán szívhezszóló köszöntője is sokunk számára emlékezetes maradt. Köszöntést mondott még a Szarvasi Református gyülekezet, a beiktatott lelkészt felnevelő Budapest Baross téri gyülekezet, és a lelkész családtagjai. A köszöntések sorában külön színfoltot és lélekemelő pillanatok jelentett a sarkadi református fiatalok éneklése. Békésszentandrás Önkormányzata köszöntője után a helyi gyülekezet zárta az üdvözlések sorát, amikor is a lelképásztor megajándékozta a gyülekezet egy gyönyörű bibliai témájú békésszentandrás fafaragással, Klimaj János alkotásával.

Dobos Ágoston válaszolva az elhangzottakra megköszönte mindenkinek azt hogy jelenlétével kifejezték szeretetüket és együtt ünnepelhettünk. Külön köszönte azok szolgálatát, akik valamivel is a beiktatási ünnepélyhez hozzájárultak. Elmondta, hogy valóban nagy álmokat dédelget szívében a gyülekezeti élet megelevenedésével kapcsolatban, de e nagy álmokat nem egyedül, hanem Krisztus vezetésével a békésszentandrás aranyoklevelet érdemlő presbitériummal és a leghűségesebb gyülekezeti tagokkal együtt szeretné megvalósítani, akiket ez alkalommal egy-egy Bibliával ajándékozott meg.

Az istentisztelet után a templom tövében a parókia udvarán

a nagy diófák árnyékában terített asztalok és egy igazi szeretetvendégség várta a jelenlevőket. A presbitérium vezetésével nagyon sok hívünk és segítő római katolikus testvér közreműködésével valóban egy fűzekben, bőségben és hangulatban csodálatos szeretetvendégségen vehettünk részt. Az ünnepi sürgés-forgást még egy vidám pillanat tette emlékezetessé, amikor a presbiterek köszöntötték Dobos Ágostont és feleségét Tapolyai Emőket tizedik házassági évfordulójuk alkalmából. Valóban nagyon megható volt az a szeretet a lelkészcsalád számára, amit ezekben a napokban tapasztaltak a presbiterek, a gyülekezet és az egész falu részéről. Figyelmes gondoskodásukért hálát adunk újból Istennek és ezúton is fogadják el igaz köszönetünket.

Bár mindenki nagyon jól érezte magát, mégis közös kívánságunk és imánk az volt, hogy jó ideig ne kelljen lelkészbeiktatást ünnepelni. Hanem azért imádkozunk, hogy a most beiktatott lelkész szolgálhasson sokáig itt és legyen hosszú távon pásztora Isten reábrózt nyájának békességben és szeretetben.

Ezúton illesse még egyszer elismerés és köszönet mindazokat, akik e mai ünnep ilyen szép lebonyolítását lehetővé tették. Önzetlen fáradozásukért és szeretetükért kívánjuk, hogy Isten gazdagon áldja meg őket!

Dr. Dobos Ágoston
békésszentandrás
református lelkész

2001. július

Hock János

NEMZETI DICSŐSÉGÜNK

Gr. Andrássy Gyula: Alkotmányunk és a királyság

Nemzetünk fejlődése főleg két nevezetes tényezőnek: a monarchikus eszmének és az önkormányzatnak összműködésén alapul.

Az utóbbi a régibb keltű. Hívek is maradtunk hozzá mindvégig. Sohasem történt meg, hogy a szabad alkotmánytól elfordultunk. Még Mátyás király ellen is kitört az elégedetlenség, sőt lázadás is támadt, midőn mellőzte az alkotmányos formákat. Hadi tettei és kormányzatának magyarsága, a Hunyadi-név nagy fénye, egyéniségének kitünősége sem felejtették el velünk a szabadság becsét. A francziák szemében a dicsőség felért az alkotmánnyal. Plebiscitum adta meg a Napoleonoknak az egyeduralmat. Nálunk ilyen nem történt és nem is történhetett. Bismarck a porosz nemzeti hagyományok talaján állt, midőn az angol parlamentárizmus kormányformája ellen foglalt állást. Oroszországnak nemzeti eszménye a mindenható czár. Nincs nagyobb állam Európában, mely történelme valamely szakában ne azonosította volna magát az abszolutizmus eszméjével. Még Angliában, a szabadság hazájában is, erőre kapott Bolinbroke patrióta királyának eszménye; még ott is volt idő, amikor a nemzet többsége a parlamentárizmustól a Stuartok abszolutabb kormányzatához fordult és csak a kisebbség nagyobb intelligenciája és megfeszített ereje védte meg az alkotmányt. Csak nálunk van a szabadság kultuszának ezredéves szakadatlan tradíciója.

De emellett ugyanazzal a kitartással ragaszkodtunk a mo-

narchikus eszméhez is. Míg sok állam próbálkozott meg a republikával, nálunk a nemzet sohasem akart köztársaságot s midőn egy királytól elpártolt, helyébe mást választott. Midőn Bethlen Gábor és II. Rákóczi Ferencz idején a kuruczok az uralkodót trónvesztesnek nyilvánították, új királyt készültek választani. Maga Kossuth sem tartotta a köztársasági államformát nálunk kivihetőnek és helyesnek. Még ő is a királyságnak maradt híve. Jelenleg pedig, úgy hiszem, Magyarország az egyetlen állam, ahol nincs köztársasági párt, sőt talán egyetlenegy politikus sem, aki magát republikánusnak vallaná. Ez onnan van, mert egy királyság, a magyar felfogás szerint, összes alkotmányunknak, nemzeti létünknek legfelsőbb képviselője, épp úgy mint kifelé hatalmi érdekeinknek és az ország méltóságának legelső őre. Ekként benső összefüggésben és harmóniában van szabadságunkkal. A király jogainak teljességét csak megkoronázása után gyakorolja, a koronázás ténye pedig, az eskünél fogva, amelyet tesz, az alkotmányhoz kapcsolja. A törvényeket és nemzeti jogokat nemcsak tisztelni és megtartani köteles, hanem mint a maga nagy jogainak eredetét, amelytől el nem választhatók, megvédeni is tartozik. Azok az ő jogai is, az ő büszkesége is, ugyanaz a származásuk, törvényességüknek ugyanaz a forrása, úgy, hogy együtt élnek, együtt bukna. Szent István koronájának ezen

minden magyar szívében igaz életet élő fogalma, a szabadságnak és a királyságnak azon benső egysége, amely a nemzeti test megoszthatatlanságával együtt politikai felfogásunk lényege, a magyar génuszunk legeredetibb, talán egyetlen igazán eredeti terménye.

Az 1867-iki kiegyezés meghódította e felfogásnak királyunkat. A multban is voltak pillanatok, midőn valamelyik király hizelgő szavakkal fordult a nemzethez, midőn méltatni látszott fajunk típusát és mintha ennek hibái ellenére felismerte és megértette volna a benne rejlő igaz magvat. De ilyenkor mindig ott volt a vészfelhő a láthatáron, vagy talán döngette is az ellenség a kapukat és így támaszra volt szükség. Most, az ezredéves ünnep alkalmából, a legnagyobb béke közepett, mint egy eseménydús élet megérlelt nagy tapasztalatát hallottuk azt a királyi szót, amely szerint a fejedelem ismeri, érti és magáévá teszi azon szent ereklje jelentőségét, amely fejét ékíti s becsüli a nemzetet, amelynek ő a legfőbb képviselője. Szava értékét hatványozza, hogy harmincz év óta uralkodásának ez az alap gondolata, hogy tetteinek ez az utóhangja.

Azon irányt, amely lehetővé tette, hogy e szó kiejtessék, állandóan és végleg megerősíteni a trón azon magaslatán, ahol annyi és egymással ellentétes érdek verseng az elsőségért s ahol a különböző felfogások

támasztotta forró szelek nem állanak el: ez a mi korunk legfőbb feladata.

A politikai művészet első szabálya, hogy minden körülmény mérlegelése után a különböző sok tekintet és érdek közül megállapítsa a legfontosabbat, a döntőt és azután egész erejével, soha nem lankadó kitartással ennek a legfelsőbb czélnek öntudatosan éljen. Így tegyük mi is. Fő tennivalónknak rendeljük alá kevésbé életbevágó érdekeinket, ha vannak olyanok, amelyek e vezető tekintettel meg nem férnek.

Korunknak reánk nézve kedvező konjunkturáját akképp kell kihasználnunk, hogy ennek eredménye egy nagy tanulság legyen, olyan tanulság, mely a tények ellenállhatatlan erejével bizonyítsa be a dinasztíának, hogy mennyire üdvösek reá nézve is annak a következményei, ha egy király atyai igaz jóakarattal van hozzánk. Semmi sem biztosíthatja inkább jövőnket, mintha erős tradíció képződik, mely a nemzettel való békében látja a dinasztia nyugalmanak és hatalmanak forrását.

Ami tőlünk csak kitelik e meggyőződés keltésére és megörökítésére, azt tegyük meg. Ne engedjük, hogy félreértésnek, széthúzásnak, viszálynak komoly jelenségei legyenek láthatók oly király uralkodása idején, aki még minden szavát beváltotta, aki alkotmányunknak hű őre. Annál inkább kell azon lennünk, hogy az állandó harmóniának bizonyosságát nyujtsuk, mert erre eddig nem

igen volt alkalmunk. Azt nem egyszer kimutattuk, hogy magunkon taposni nem engedünk és hogy az erre irányuló kísérletek balul ütnek ki. A pillanatnyi lelkesedésnek és áldozatkészségnek is módunkban volt próbáját adni. De állandó megbízhatóságot, állandó megférést nem tanúhíhattunk, mert erre édes-kevés alkalmat adtak. Most megjött ennek is az ideje. A negatív tanulságot egészítsük ki a pozitívval: ellenálló erők bizonyítékához illeszszük oda annak is a tanujelét, hogy ha jól bánnak velünk, könnyű velünk megenni.

Ha a sors mostohasága úgy akarná, hogy később valamikor irántunk más hajlamu fejlődelmünk legyen, ne hivatkozhatnánk az őt csábító rossz szellem arra, hogy velünk nem lehet megélni, hisz Ferencz Józseffel sem tudunk meg lenni, azzal a királylyal, aki esküjét megtartotta. Érezze, tudja királyunknak ezen utódja, érezze és tudja a művelt világ egész közvéleménye, hogy a hiba nem a magyarokban van, hanem azon fejedelemben, aki eltért őse példájától.

A bibliai József a hét jó esztendőben figyelmeztetett arra, hogy eledelt kell gyűjteni a hét sovány esztendő számára. Megjósolta a rossz idő bekövetkezését. Mi persze ezt nem tehetjük, nemcsak azért, mert, sajnos, a jóslás mestersege divatjától múlt, hanem azért sem, mert a valószínűség arra mutat, hogy jó sorunk nem pártol el tőlünk a jövőben sem. A tárgyi okok, melyek a jelenlegi okot előidézték, nem szűnnek meg működni ezentúl sem. Az egész dinasztia magatartása meg azon reftényvel biztat, hogy személyes momentumok sem fogják a harmóniát zavarni. De ki láthatja előre a jövő esélyeit? A rossz időnek már csak a lehetősége is nem elég ok-e arra, hogy ha módunkban van, előre szerezünk érdemet pusztító hatása ellen? A kedvező alkalmat sohasem szabad elszalasztanunk. Kötelességünk ez ép-

pen annyira utódaink, mint saját lelkiismeretünk iránt.

Meg is tehetjük ezt anélkül, hogy a szabadságunkkal való élést korlátoznók, anélkül, hogy komoly érdekeink érvényesüléséről lemondanánk, vagy hogy magunkra ölténők az udvaronez típusát. Ha nem így volna, beszélni sem lehetne a kedvező alkalom kínálkozásáról. Alkotmányos királylyal állunk szemben, ki a nemzet akaratát tiszteletben tartja és a parlamentarizmus követelményei szerint akar és tud uralkodni. Nem követeli, hogy az ő egyéni nézetei legyenek a nemzet magatartására irányadók. Nem egyszer bizonyította ezt be. Személyes nézeteit mindig alá tudta rendelni a parlamentarizmus követelményeinek. Ezért nem is az az ára a harmóniának közte és közöttünk, hogy feladjuk politikánk önállóságát, hogy megtagadjuk meggyőződésünket. De másrészt pusztán a hűség és szeretet sem elegendő a harmónia biztosítására. Ha ez így volna, szót sem érdemelne az egész kérdés, mert akkor a Sion hegye sem állna szilárdabban, mint ezen harmónia. Hanem még más is kell hozzá. Szükség van még arra is, hogy a nemzet ne akarjon olyant, amit a király azon tekintetnél fogva, amelylyel mint Ausztriának alkotmányos uralkodója tartozik, meg nem tehet. Mihelyt alkotmányos, fegyveres összes erejével ilyen célokat szolgálnánk, megbomlanak közöttünk az egyetértés. Ez az egyetlen lehető veszélye a nagynehezen létrehozott áldásos viszonyoknak, amelyben a fejedelem a nemzettel van. Ezért kell tőle óvakodnunk.

Annál is inkább tehetjük ezt, mivel nemzetünk életbevágó érdekei e nélkül is érvényesülhetnek. Befolyásunk növekedését is igazában csak ezen az úton remélhetjük. Ezen a módon szerezhetünk magunknak minden irányban legtöbb erőt arra, hogy az elért eredményt minden időkre biztosítsuk, sőt tekintélyünk növekedése arányában fejleszszük is.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Rövid hírek

* Az M44-es gyorsforgalmi út nyomvonalának meghatározásában új koncepció került elfogadásra, lényege, hogy az út közelebb kerülje a településeket, jobban szakaszolható legyen és megvalósítása 15 évnél hamarabb történjen.

* Ismételten meghívást kaptunk a Szociális Válságkezelő programban való részvételre. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy ezen programban személy- és teherszállításra is alkalmas gépkocsi beszerzésre pályázik.

* Határszemlét tartott a falugazdász vezetésével a Polgármesteri Hivatal, a Képviselő-testület Mezőgazdasági Bizottsága és a Földhivatal. Megállapították, hogy a rendszerváltás óta a legígéretesebb a határ, alig van parlagon hagyott földterület. Békésszentendrason van a legtöbb földrészlet a megyében, a látott táblaméreték viszont inkább a nagyüzemi méretekre hasonlítanak és ez kedvező jelenség.

* Temesszentendrason járt Képviselő-testületünk küldöttsége. A Temesvár melletti 3000 fős település megismerése után a község vezetői két témában fejtették ki szándékukat. 2001-ben meg kívánják rendezni a Kárpát-medencei települések

második találkozóját, és testvér-falusi kapcsolatot kívánnak teremteni Békésszentendrassal.

* Megkezdődött a CÉDE pályázaton nyert Szent Erzsébet úti Óvoda fűtéskorszerűsítése és az épület felújítása. Az Óvoda 1 hónapos szünetében a munka befejeződik.

* Június 19-én az éjszakai órákban betörő banda járt településünkön. Az éj és a vihar leple alatt ellopták a Kajak-Kenu Klub mindkét motorcsónak motorját és kiraboltak néhány nyaralót is. A Rendőrség egy véletlen országúti ellenőrzés eredményeként megtalálta az elkövetőket, a motorcsónak motorok lapzártáig még nem kerültek elő. Az okozott kár a kajakosok esetében eléri a 900 ezer Ft-ot.

* Június 25-én átadták a forgalomnak az új Tiszaugi-hidat. Az Önkormányzat vezetői is részt vettek az átadási ünnepségen. Békés megyei megközelíthetősége és elérhetősége biztonságosabbá vált. Reméljük az ország gazdasági fejlődéséhez hasonlóan a mi megyénkben is megindul a gyorsabb fejlődés, ehhez a legfontosabb infrastruktúra most már adott.

Sinka József
polgármester

Állampolgársági eskü

2001. június 20-án Sinka József polgármester előtt állampolgársági eskü letételére került sor.

Göröngyi Erzsébetet és Göröngyi Istvánt a Magyar Köztársaság elnöke magyar állampolgárrá honosította, s az állampolgársági eskü letételével megszerezték a magyar állampolgárságot.

„Magyar vagyok: lelkem, érzésem örökséget kapott, melyet nem dobok el.”

Babits Mihály

Gratulálunk legújabb állampolgárainknak, és kívánjuk, éljenek új hazájukban megelégedésben, biztonságban, jó egészségben.

Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja: Békésszentendrasi Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Benedek Erika, Fabó István, Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Molnár Imre Zoltán

Készült: SZARVASPRESS Bt. Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

NYÁRI FESZTIVÁL LIGETAVATÓVAL

Tűzvirágok fényénél

Mintha maga az idő is tisztelte volna a Békésszentandrás Baráti Szövetség helybeli tagjainak törekvéseit, akik részint az elszármazottak kedvéért, de az egész falu örömeire is tartalmazó kétnapos nyári fesztivált rendeztek - az egész heti gyakori záporok és viharok között nap-sütéses szombatot és vasárnapot ajándékozott a természet az ünneplő népes tömegnek.

A tavaly novemberben felállított és felavatott András-keresztet most lenyűgöző kultúrmasorral is „felszentelték” a falu tehetségei, katolikus szentmisén és református istentiszteleten emlékeztek meg az elszármazottak hozzátartozóiról, nagyszabású fesztivál színterévé tették az eddig „felfedezetlen” ligetet, és ott népművészeti vásárt, huszárparádét, lovaglást, sétakocsikázást, halászléfőző versenyt, többféle játszótérrel, kézműves bemutatókat és (a szombat este csúcspontjaként) fergeteges tűzijátékot tartottak. Két napig szólt a zene, a jókedvű látogatóknak malacot és bárányt sütöttek, bográcsot főztek, amire csúszott a sör és bor...

Csak így nagyvonalakban áttekintve a SZENTANDRÁSI NYÁR történéseit is óriási, szívós munkát kell sejtenuünk a nagyarányú megmozdulás mögött, amely különösen szombaton, de vasárnap is sokakat a templomokba, az András-keresztbe és a ligetbe vonzott. Ha azonban tudjuk, hogy lényegében csak a szövetség leglelkesebb tagjainak áldozatkészségéből jött létre a fesztivál, és született meg előtte az azt beharangozó és magát az egyesületet bemutató hírlevél, akkor az elismeréssel fukarkodnunk nem szabad. Egy gyönyörű ligettel és két csodálatos szépségű ünnepnappal

vált gazdagabbá Békésszentandrás, miként azt dr. Bagi István alkotmánybíró, a Szövetség tiszteletbeli elnöke mondotta a kultúrmasort megnyitó beszédében, az András-keresztnél: „Mi valójában történelmi távlatokban szeretnénk gondolkodni. Egybekötni a múltat a jövővel. (...) Egyszerűen szólva: hinni, hogy értékek jönnek létre, amelyek egyé-ként kovácsolnak bennünket, és erőt adnak a folytonos, szakadatlan küzdelemhez.”

Az események gyors egymásutánban követték egymást június 30-án, szombaton délután. Sinka József polgármester felavatta a Szentandrás

Ligetet, Bolgár József hagyományőrző tüzérőrnagy pedig két fiával dőslövéseket adott le Deszkről hozott ágyújából. Játékos sportversenyek következtek, majd a szép számú közönség elvonult a Szurovecz Vince esperes úr által celebrált katolikus szentmisére, amely sokak számára jelentett maradandó élményt.

Nagy tetszéssel fogadták a Holt-Körös kis öblét színültig megtöltő érdeklődők Tóth Zoltánné művészeti-irodalmi összeállítását, amelyet Hrnicsjárné Dorogi Mária vezetett lenyűgöző könnyedséggel és eleganciával. A frappáns kis műsor fő erénye mindenképpen a honi erők fel-

sorakoztatása volt, illetve a kiegyensúlyozott színvonal és a biztos vonalvezetés. A helybeliek képességeit dicsérte a versenytánc-bemutató, az iskolások néptánc-száma Kiss Éva pedagógus koreográfiájával, Kiss Tamás furulyálása, Aszódi Erika éneke és Farkas István tangóharmonika-játéka, vagy Pintér Jánosnak és barátainak néptánc-ízeltője. Ifj. Hrnicsjár András szuggesztív líraisággal szavalta el a kiváló vajdasági költő, Fehér Ferenc *Álom a dűlőutak szélén* című versét, Lénárt Zoltán pedig érdeklősítő stílusban olvasta fel Tamási Áron *Szabadság madara* című novelláját. Igen hatásos és látványos volt az a kis előadás, amelyet Sütő András *Anyám könnyű álmot ígér* című nagyszerű regényének dramatizált változata alapján készített elő Tóth Zoltánné tanítónő a helybeli fiatalokkal és gyermekekkel, és amely végül is meghatározó módon a székely himnusz eléneklésével zárult.

A ligetbe visszatérő ünneplőket a hangulatkelző élőzene és a finom birkapörkölt mellett még egy kivételes látvány is fogadta: hosszan tartó tűzijáték a Holt-Körös felett, amely szépségében és pompájában a Szent István-napi pesti rendezvényekre emlékeztetett, és amely nem jöhetett volna létre Bácskai Tamásnak, a szegedi Fénypont Stúdió vezetőjének a hozzájárulása nélkül. A sötét égboltot csodálatos tűzvirágok lepték be, amelyek élénk színeikkel mint örök életű festményt világították meg újra és újra a falut és a lelkünkben most már teljességgel hozzátartozó ligetet.

Másnap, vasárnap reggel, cifra dolmányos nyalka huszárok és betyárok kíséretében járta zeneszóval és dobszóval a község utcáit egy hintó és egy

A szalagátvágás pillanatai

Fotó: B&B

A Millennium, az ezeréves évforduló adott ötletet és alkalmat arra, hogy a nagykorúvá fejlődött ligetet kicsit rendbehozva, kitakarítva nyissuk meg a lakosság számára, tegyük láthatóvá, megközelíthetővé.

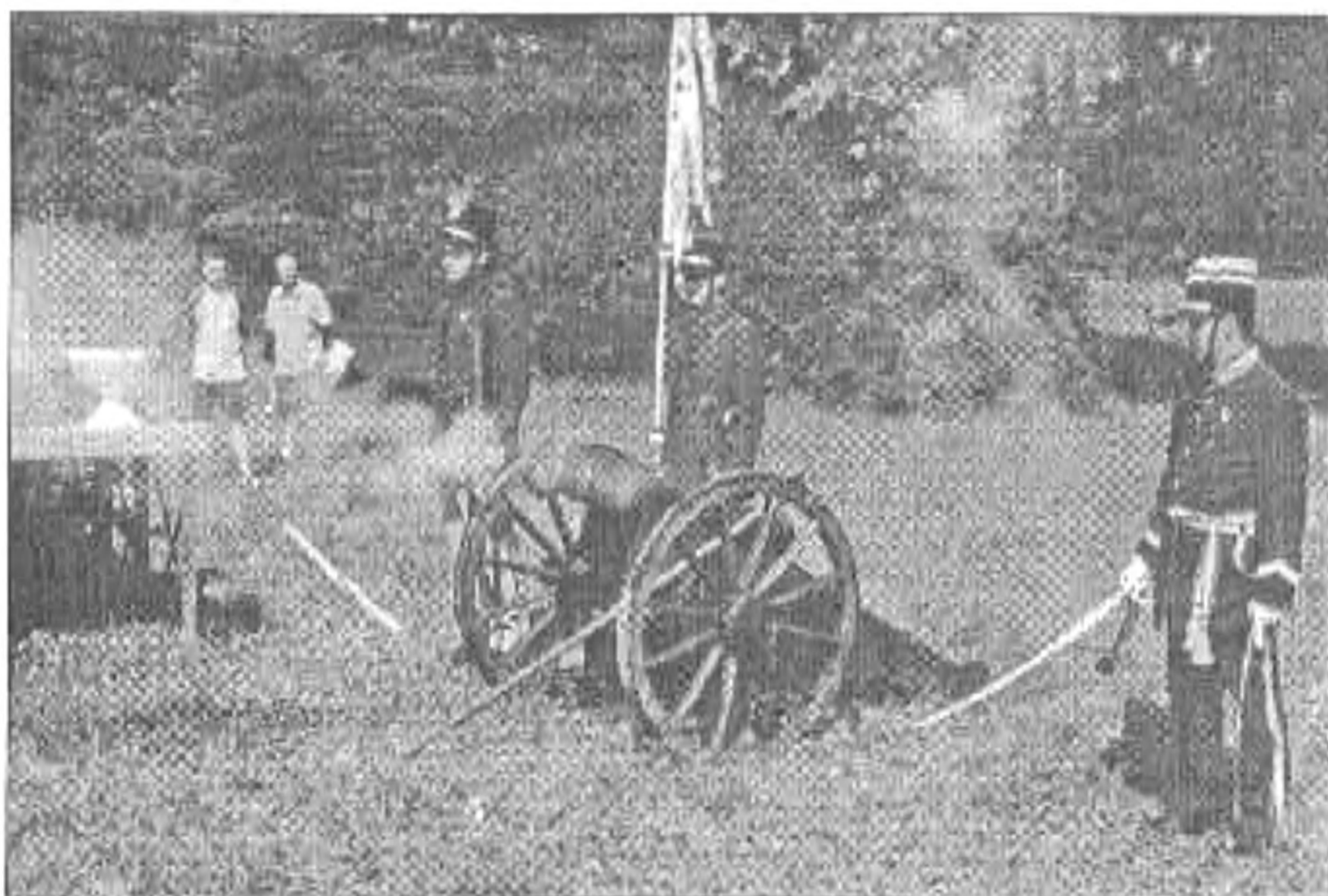
Most pedig, rendhagyó módon, jelképes szalagátvágással és ágyúlövéssel a Képviselő-testület nevében átadom a Szentandrás Ligetet a használójának, Békésszentandrás lakosságának.

Kérem, érezzék jól magukat itthon ezen a két napon!

(Részlet Sinka József polgármester megnyitójából)

lovakocsi, hogy a ligetbeli eseményekre (a halászléfőzőversenyre, a népi kirakodóvá-sárra, a kézműves bemutatókra, a zenés játszó-

vaglásra, a sétakocsikázásra, a tűzérbemutatóra és a nyáron sült malac meg birka elfogyasztására) hívogassa a lakosságot. Dél előtt istentisztelet

Ágyúlovások

Fotó: B&B

házba, a textilbaba-készítésre, az agyagozásra, a szövéstani-tásra, a huszárparádéra, a lo-

Dr. Bagi István

zajlott a református templomban az elszármazottak és a helybeliek hozzátartozóinak lelki üdvéért, délután pedig dr. Dobos Ágoston lekipásztor foglalkozott a ligetben az összeseregülő felnőttekkel és gyermekekkel.

A zökkenőmentes folytatásba vetett hitünket erősítik meg Szécsi Mátyás elnök reményteljes szavai, Osgyán Lajos gazdag sajtó tapasztalatai, Kiss Sándor sorjázó ötletei, Farkas Anikó, Hrncsjárné Dorogi Mária, Kozák Árpád, Huszár János és Családja áldozatos munkája, Tóth Zoltánné utólráhatatlan szervezőkészsége, Kiss Éva pedagógusi tenniakarása, és nem utolsósorban

Szécsi Balázs és családja felmérhetetlen segítsége, önzetlensége, továbbá mindazoknak a hozzájárulása, akiknek a nevét még ide kellene írunk.

A látogató, kiránduló, pihenni vágyó békésszentendrési gyermek vagy felnőtt a jövőben ha belép Szécsi Balázs teljes szépségében megálmodott, ám most a megnyitó ünnepségig

időszüke miatt be nem fejezett szépséges ligetkapuján, ott telenészívja tüdejét az emlékektől hemzsegő erdő és füves mező tiszta levegőjével, szétnéz a „felfedezett” birodalomban, éreznie kell: ami most Békésszentendrén történt, az érte történt.

Dr. Csordás Mihály

Részlet a jelenetből

Fotó: B&B

Csángómagyarok Szentendrén

Tíz, a moldvai Klézseről érkezett gyermek és két kísérőjük táborozott községünkben.

A moldvai csángók még nehezebb körülmények között élnek, mint az erdélyi magyarok, így igen nagy élmény, hogy eljutottak Magyarországra.

Nagyon vallásosak az állam és az egyház elrománosítási kísérletei ellenére őrzik kihálóban lévő hagyományait.

A gyermekek a klézsei Szeret Alapítvány tanulói, akiket a délelőtti román nyelvű órák után az alapítvány épületében tanítanak magyarul délutánonként.

Vezetőjük, Csicsó Antal elmondta, hogy nagy szükségük lenne tankönyvekre, elsősorban ábécés könyvekre.

Helyzetük javulására lát jövőt. Kapcsolatuk a romániai magyar szervezetekkel jónak mondható, bár „tanácsot adnak, kalácsot nem adnak”. Magyarországról többek között az Illyés Alapítvány támogatja őket - anyagiakkal is.

A közel két éve működő alapítvány legfőbb célja az, hogy beengedjék oktatóikat az iskolákba és fakultáció keretén belül tudják a diákokat anyanyelvükre megtanítani.

Remélem, hogy a most kialakított kapcsolat a jövőben erősödni fog, és őszinte szeretettel és jóakarással segíteni tudjuk őket magyarságuk megőrzésében.

Bódi Etelka

Igen Tisztelt Polgármester Úr!

Engedje meg, hogy a Szentendrési-liget felavatásával kapcsolatban kifejezzem köszönetemet és örömemet. Személyemben is nagyon köszönöm az Önkormányzat támogatását, melyet annak az egyesületnek adott, melynek tiszteletbeli elnöke vagyok.

Szülfőfalum lakosságát, különösen a gyerekeket látva meggyőződéseim az, hogy büszke lehetek arra a közösségre ahonnan származom.

Bízva a további együttműködésben, szíveskedjék tolmácsolni köszönetemet az Önkormányzati Képviselő-testületnek is.

Budapest, 2001. július 4.

Tisztelettel köszöntöm:

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Ez volt a XX. század

1901

Az Uránia Tudományos Színház egyik, a táncról szóló előadás-sorozatához elkészült az első jelentős magyar filmfelvétel, Zitkovszky Béla, az első magyar filmoperatőr alkotása. „A tánc” hamarosan külföldön is sikert aratott. Neumann János híradókísérletekkel, riportfilmekkel próbálkozott, de a hazai filmgyártás csak a tízes évektől kezdődött el. A mozi elnevezés Heltai Jenő egy szonója nyomán vált népszerűvé.

1902. július 7.

Megszületett Vittorio de Sica Oscar-díjas olasz filmszínész és rendező. Az olasz filmművészet egyik legnagyobb alakja volt, fölényes technikájú, igen jó képességű színész volt. Drámai ereje, briliáns humora, szatirizáló érzéke a legvázlatosabb figurát is élménnyé avatta. Rendezői munkássága azonban színészi sikerei előtt említendő. 1940-től dolgozott önállóan. 1943-tól dolgozott együtt C. Zavattini forgatókönyvíróval. Kettejük művésze a neorealizmus iskolájának fénykorát jelenti (Filmjei pl.: Biciklitolvaj, Senki sem tér vissza, Róma, szabad város, Fiúk a rács mögött, Bocaccio 70 stb.).

1903. július 1.

Párizsban napkelte előtt, 3 óra 16 perckor 60 profi biciklista lendült nyeregbe, hogy jókora körutat tegyen meg Franciaországban: Ekkor született meg a Tour de France, az utóbb oly közkedvelté vált világhírű országúti bajnokság. A verseny július 19-ig hat hosszú szakaszon zajlott. A körverseny tervezetének kidolgozója, Henry Desgrange a versenyről való tudósításokkal kívánta megmenteni halódó félben lévő sportlapját, az Autó-t. Akkor nem gondolta, hogy a pénzdí-

jas verseny világhírűvé válik és követőkre talál.

1903. július 4.

Ezen a napon született Szervátiusz Jenő romániai magyar szobrász. Állami díjas, érdekes művész. Számos külföldi és belföldi kiállításon vett részt, s tizenöt ország múzeumi és gyűjtői őrzik műveit. Ő az alkotója a budapesti Bartók Archívumban kiállított Cantata Profana című domborműnek. Fa-, kő-, és márványszobrokat készített. Művészetére jellemző a konstruktív módszer és a népi expresszív szemlélet.

1903. július 20.

Rómában meghalt a 93 esztendő XIII. Leó pápa, eredeti nevén Vincenzo Gisacchino Pecci. 1837-ben szentelték pappá, attól fogva az Egyházi Állam ügyvitelében tevékenykedett. 1846-ban nevezték ki Peruggia püspökévé, majd 1853-ban bíborossá, 1878-ban választották pápává. Legfőbb érdeme, hogy a katolikus egyház elkötelezte magát a „szociális kérdés” demokratikus megoldása mellett.

1903.

A még fiatal műfaj, a film egyre népszerűbb lett. A filmkészítők trükkfelvételekkel próbálkoztak. Az 1902-es Utazás a holdra film után 1903-ban elkészült az első western: A nagy vonatrablás. Mindkettőre jellemző, hogy az alkotók elsőként itt alkalmaztak trükkfelvételeket.

1904. július 15.

Badenweilerben 44 éves korában elhunyt Anton Pavlovics Csehov, orosz író. Orvosi egyetemet végzett, de eredeti foglalkozását alig űzte. 1884-ben tuberkulózis támadta meg, amely korai halálát okozta. Világhírűvé drámáival vált. (Sirály, Ványa bácsi, Három nővér, Cseresznyészet) Műveiben hétköznapi emberek min-

dennapjait eleveníti meg, néha ironikus, máskor groteszk formában, de megjelenik alkotásaiban a líraiság is.

1905.

Albert Einstein német fizikus nyilvánosságra hozta relativitáselméletét: nincs abszolút mozgás a térben, és nem létezik éter sem. Minden inercia-rendszer egyenrangú viszonyítási rendszernek számít a fizikai folyamatok leírásánál.

1907.

A pétervári cári balett fénykorát élte. Legnagyobb sztárja a legendává vált Anna Pavlova volt, akinek hírnevét a báj és a kifejező megformálás alapozta meg. Híres balettpartneri közé tartozott Vaszlav Mizsinszkij.

1907. július 27.

Ezen a napon született Sárdy János színész, operaénekes, érdekes művész. Tanítóképzőt végzett, magánúton képezte magát és a hangját. 1938-tól volt az Operaház rendes tagja. Könnyed eleganciája, kamaszos férfibája, vidékies akcentusával is kiemelt kedves humora segítette népszerűsége kiművelt, jól kezelhető, szép hangját és kivételes színészi képességeit.

1907. július 29.

Az angliai Dorsetben Brvuzea szigetén egy ifjúsági tábori találkozóval újtára indult a cserkészmozgalom. Robert Baden-Pavell főhadnagy irányításával húsz fiú gyakorolt egy nyomolvasó játékot, megtanultak tájékozódni, tüzet gyújtani, fát vágni, kötelet csomózni. A cél elsősorban a „túlélési technika” megtanulása volt. A cserkészmozgalom Magyarországon is hamarosan népszerű lett.

1908. július 13-25.

Ekkor rendezték meg Angliában, Londonban az olimpiai játékokat. A NOB

kívánságának megfelelően valamennyi nemzet számára minden sportágban meg kellett rendezni a versenyeket. A magyar csapat már bevonuláskor, búzavirágkék egyenruhájában sikert aratott. Arany érmet szerzett kardvívócsapatunk, Weisz Richárd birkózónk, ezüstérmes Somodi István magasugrónk, Halenay Zoltán a 100 m-es gyorsúszásban, bronzérmes lett a 4x400 m-es futóváltónk.

1908. július 20.

A király e napon szentesítette a Budapesten és környékén államköltségen építendő munkáslakásokról szóló törvényt. A főváros megkezdte Kispest határán az ún. Wekerle-telep felépítését. 1908 és 1914 között a telep zömében kétszobás lakásaiból 3657 készült el. A viszonylag olcsó bérű, jól felszerelt, saját udvari kerttel is ellátott lakások bérlőit állami vállalatokból, főleg a MÁV dolgozóiból válogatták ki. A telep döntően szakmunkásokból álló népessége 1919-ben 20 ezer fő volt.

1909. július 10.

Károly román király meghívására az osztrák-magyar trónörökös Ferenc Ferdinánd Sinaiba utazott. A magyar sajtó részletesen elemezte a trónörökös magyarokhoz fűződő viszonyát. A két órára tervezett budapesti pihenő csupán tíz perces volt, a brassói állomáson azonban hamarosan fogadta az erdélyi román csoportok hódolatát.

1909. július 25.

A francia Blériot maga építette gépével elsőként repülte át a La Manche-csatornát. A Calais és Dover közötti 35 km-es távot 27 perc és 30 mp alatt tette meg. Nemcsak a hírnév, hanem az az 1000 font sterling is az övé lett, amit a „Daily Mail” ajánlott fel jutalmul.

A cserkészmozgalom - cserkészzet

A cserészet a fiatalok jó polgárrá és vezetővé nevelésének gyakorlata. Elveit az angol Robert Baden-Powel főhadnagy fektette le és alapította meg azok alapján a fiú cserkészmozgalmat 1907-ben. A cserkészeket arra nevelik, hogy

megtegyék kötelességüket Isten, hazájuk és más emberek iránt. A Cserkész Szövetség több mint 100 nemzetre kiterjed, és több mint 14 millió tagja van. Életkoruk szerint kiscserkészekre (vagy farkaskölykökre /8-14 év/), cserkészekre /11-16 év/,

öregcserkészekre /16-29 év/ oszlanak. Jelszavuk: Légy résen! A leányszervezetet, amely leánycserkészek néven ismert, Baden-Powel és testvére Agnes alapította 1910-ben. A cserkészmozgalom Magyarországon is

népszerű. Mint olvasóink tudják, községünkben is működik az 542-es számú Szent András Cserkészcsapat, D. Kiss Sándor tanár úr vezetésével.

Mné

1. B.I.K.E.-NAP

A Békésszentendrési Ifjúsági és Kulturális Egyesület első nyári rendezvénye

„Nem az idő halad: mi változunk,
Egyszercsak, egy nap szinte egyre megy.
Ne félj, betöltöd célotdat te is,
Csak azt ne hidd, hogy e sár-testbe van
Szorítva az ember egyénisége.
Látád a hangyát és a méhrajt:
Ezer munkás jár dörén összevissza,
Vakon cselekszik, téved, elbukik,
De az egész, mint állandó egyén,
Együttleges szellemben él, cselekszik,
Kitűzött tervét bizton létesíti,
Míg eljön a vég, s az egész eláll. -
Portested is széthulland így, igaz,
De száz alakban újlag felélsz.
És nem kell újra semmit kezdenek:
Ha vétkezel, fiadban bűnhődöl,
Köszvényedet őbenne folytatod,
Ami tapasztalsz, érzed és tanulsz,
Évmilliókra lesz tulajdonod.”
(Madách Imre: Az ember tragédiája)

2001. június 21-én (a Békés Megyei Bíróság nyilvántartásba vételével) megalakult a Békésszentendrési Ifjúsági és Kulturális Egyesület (B.I.K.E.). Tagjai olyan békésszentendrési fiatalok lettek, akik kikapcsolódási és szórakozási lehetőséget szeretnének biztosítani a falu apraja-nagyja számára, kulturális-, zenei-, és egyéb programok megszervezésével.

Első rendezvényünket 2001. június 22-23-án tartottuk meg, „1. B.I.K.E.-napok” elnevezéssel, a strand területén.

A szervezés sok munkával járt, de az azóta kapott pozitív visszajelzések alapján úgy gondoljuk, hogy munkánk eredményes volt, meghozta gyümölcsét.

Ezúton szeretnénk megköszönni minden kedves érdeklődőnek, résztvevőnek, hogy felátogattak rendezvényünkre,

reméljük jól érezték magukat és még számtalan alkalommal találkozhatunk a „2., 3., ... B.I.K.E.-napokon” és hasonló rendezvényeken.

Továbbá szeretnénk megköszönni a támogatását azoknak, akik nélkül mindez nem jöhetett volna létre:

- Botka András
 - Kozák János (Argomex)
 - Gázsó János (Mezőmag Kft.)
 - Gallicoop Rt.
 - Oláh Géza
 - Nagy Péter
 - Simkó József
 - Kluba Kazimír (Kazsu)
 - Szarvasi Rendőr-főkapitányság
 - Szarvasi Tűzoltóság
 - Cervinus Rádió
 - Vértessy Tánc-Sport Egyesület
 - Tessedik Táncegyüttes
 - Veterán Motorosok Egyesülete
 - Csavargók Egyesülete
 - Melis Pékség
 - Vadásztársaság
 - Mrena Orsolya (Cuki cukrászda)
 - Lázár Julianna
 - Szabó Edit
 - Farkas Imre
 - Taskó Péter
 - Szatmári Mária
 - Sinka Gabriella
 - Demcsák Andrásné
 - Boros Szabolcs
 - Szabó István
 - Sinka Antal
 - Sinka György
 - Rónyai Sándor
 - Kis Béláné
- Az Egyesület tagjai:**
1. Aszódi Róbert - felügyelő bizottsági tag
 2. Aszódi Zsolt - ügyvezető elnök
 3. Babák Ákos - elnökségi tag
 4. Bohák Róbert - elnök

5. Boros Szilvia
 6. Csordás Anita
 7. Gázsó Adrienn
 8. Győri Andrea
 9. Kis Béla - a felügyelő bizottság elnöke
 10. Kis Sarolta
 11. Kozák Balázs - felügyelő bizottsági tag
 12. Kozák Györgyi - felügyelő bizottsági tag
 13. Patkós János
 14. Szabó Imre - elnökségi tag
 15. Szécsi István - felügyelő bizottsági tag
 16. Taskó Attila
 17. Vámosi Tamás - elnökségi tag, a gazdasági bizottság elnöke
- ...és ahogy Mi láttuk:**

... Este 19 órakor gyűlés. ...
... Ki hoz kulcsot? ... Hoztál kulcsot? ...

... Telefonáltak? ... Megkérdeztek? ... Megkérte? ... Elhoztad? ...

... „Kell még egy mázsa köröm! ... Írd alá! ... Elmész érte, ugye? ...

... „Az egész emberiség ott lesz! ... „Vacsorára ebédjegyek kaphatók...”

... Pénteken reggel lent találkozzunk. ... Ne késs el! ...

... Itt a sátor! Ki állítja fel? ... Hol a tervrajz? ...

... Miért ide raktad? A térképen nem így van! ...

... Miért nincs áram? ...

... Esni fog az eső? ...

... A szél felborította a sátrat. Kösd már ki!!! ...

... Éjszaka ... De mégis! Mozog a föld, és lőn fény!

... Szombat van.

... Nem esik. ... Le fognak jönni? ...

... Teljes a kavalkád! Kit? Mikor? Miért? Hova? ...

... Alkonyattól pirkadatig: Mikor lép fel? ... Ki az? ... Hol van XY? ... Hogy áll a főzés? ...

... Menj oda, hozd el, vidd oda, pakold ki! ...

... Mond már be! Játssz le! ... Kérdezd meg!

Rengeteg a vendég.

... Fánkező verseny - a csoda. ...

... És itt vannak a zenekarok ...

... Színpadra fel és le ...

Megcsináltuk!!!!

Jó volt? - Biztos! - Csak egy kicsit elfáradtunk. ... És még 14 óra ÉBREN!!!!

... Vasárnap

Pirkadattól alkonyatig: szemétszedés, lomtalanítás, sátorbontás, pakolás, rendezgetés.

... Ezt ki viszi vissza????? ...

Rakd fel a traktorra, pótkocsira, teherautóra. ...

... Mit hagyunk itt? ... Nem tudom, de most már ideje lenne lepihenni. ...

Reméljük, hogy kedves vendégeink jól érezték magukat.

Ezúton szeretnénk a faluban működő, a falu lakosságának pihenését, szórakoztatását, valamint a falu kulturális felemelkedésén munkálkodó összes Egyesületnek, Szervezetnek, Magánembernek, stb. sikeres és eredményes munkát kívánni.

A Békésszentendrési Ifjúsági és Kulturális Egyesület (B.I.K.E.) tagjai

(A cikket írta: Kis Sarolta)
Békésszentendrési, 2001. július 04.

Táncos sikerek

A Vértessy Táncklub 1993. májusában alakult Békésszentendrison mindössze 13 fővel, *Fábi-ánné Dr. Csonki Borbála* táncpedagógus vezetésével. 1999. januárjától a tánccsoport szakmai tevékenységét *Megyeri László*

döntőbe (első 6 pár közé), ebből 52-szer dobogón álltak. A kiemelt versenyeken is szereztek táncosaink döntős és dobogós helyezéseket, melyre igen büszkék vagyunk. 1999-ben már valamennyi versenytáncosunk büszkélkedhetett dobogós helyezéssel.

Táncgyegetünk először 1997. október 11-én rendezett táncversenyt, melyre 10 táncklub több mint 40 párja nevezett. Az azóta eltelt időben 6 alkalommal rendeztünk táncversenyt (jelenleg évente kettőt), legutóbbi 2001. május 26-án

táncpedagógus irányítja. Versenytánc és formációs tánc oktatása folyik az egyesületben. Számos meghívásnak tesznek eleget, nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is. Jelenleg közel 100 fiatal táncol a békésszentendrési táncgyegetben, mely 1995. januárjától tagja a Magyar Táncsport Szövetségnek. Az első táncversenyre 1995. februárjában neveztek páriaink. Az eltelt években versenytáncosaink 198 alkalommal kerültek

Békésszentendrison 23 egyesület 77 párosa között zajlott. A megrendezéshez szükséges feltételek biztosításában nagyon nagy segítséget kaptunk a Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház vezetőitől és dolgozóitól. Köszönet érte. Az elmúlt esztendőben felnőtt és junior formációs csoportunk közel 80 alkalommal adott műsort különböző rendezvényeken, bálakon, farsangokon, alapítványi vacsorákon. 1998. augusztusában külföldi (ro-

mániai) fellépésen vett részt a csoportunk, nagy sikert aratva. Táncgyegetünk 3 alkalommal (1994, 1995, 1998) indult a Ruzicskay György művészeti versenyen és mindhárom alkalommal Ruzicskay-díjas lett. Táncgyegetünk nagy hangsúlyt fektet a formációs tánc oktatására. Négy alkalommal (1996, 1997, 1998, 1999-ben) indultak táncosaink a Miskolcon megrendezésre kerülő Formációs Táncok Magyar Bajnokságán. A felnőtt és a junior formációs csoportunk döntős, sőt két alkalommal dobogós helyezést ért el.

Tánccsoportunk 2001-ig a „Békésszentendrési Kulturális Fejlődéséért Alapítvány” keretében tevékenykedett. 2001. február 23-tól - a kötelező törvényi előírásoknak megfelelően - önálló egyesületi formában, mint közhasznú szervezet működik, 5 tagú elnökséggel és 3 tagú Felügyelő Bizottsággal „Vértessy Tánc-Sport Egyesület” néven.

Az Egyesület elnöke: Csonki Attiláné, elnökségi tagok:

Gazsóné Csabai Júlia, Korbely Györgyné, Lászlófi János, Piros Imréné. A Felügyelő Bizottság elnöke: Dudás Istvánné, tagjai: Mrena Lajosné és Sonkoly Jánosné.

Az egyesület céljai között kiemelkedő szerepet kap a tehetséges békésszentendrési és szarvasi fiatalok tánc- és mozgáskultúrájának fejlesztése. Fontosnak tartjuk, hogy a szabadidő hasznos eltöltése igényes

személyiségneveléssel párosuljon. Ezzel szeretnénk hozzájárulni a térség kulturális színvonalának emeléséhez.

A művészi fejlődéshez táncosaink számára nél-

különbözhetetlen a fellépési lehetőség, melyhez színvonalas megjelenésre, de-

koratív ruhákra, cipőkre van szükség.

A versenyeken történő részvétel - a távolság miatt - jelentős utazási költséget jelent, melyet az esetek többségében a szülők vállalnak magukra.

Jelenleg intenzív felkészülés zajlik az egyesületben azért, hogy az ország legnagyobb nyári táncversenyén 2001. augusztusában - Zánkán - sikeresen szerepeljenek párosaink, valamint új formációval készülnek a 2001. novemberében megrendezésre kerülő Miskolci Nemzetközi Bajnokságra.

Céljaink és terveink további megvalósításához sajnos kevésnek bizonyul a szülők támogatása. Sze-

rencsére igen sok támogatóra találtunk, akik kedvelik és anyagilag is támogatni tudják e gyönyörű művészeti sportágat, a társastánccot.

Ezúton szeretnénk megköszönni azt az anyagi, erkölcsi és szakmai segítséget, melyet évek óta - de különösen 2001-ben - az egyesület számára nyújtottak, és kérjük Önöket, amennyiben módjukban áll, támogassák továbbra is egyesületünket, hiszen ezáltal Békésszentandrás nevét teszik még ismertebbé gyermekeink e szemet gyönyörködtető - de igen nagy elszántságot, kitartást igénylő, szabadidőt nem kímélő - sportág területi, régiós és országos versenyein.

Számlaszámunk:

Szarvas és Vidéke Takarékszövetkezet
Békésszentandrás Kirendeltsége

Békésszentandrás
533900021-12002463

Továbbá köszönjük egy táncosunknak, Turna Lajosnak, hogy elkészítette a Vértessy Tánc-Sport Egyesület honlapját.

Elérhetősége:

www.bekesszentandras.hu/vertessy

Támogatóink:

- Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete és Polgármesteri Hivatala

Sinka József polgármester

Strassburger Gyöngyi aljegyző

- Aszódi Zsolt, Bencsik Imre,

Bobvos János, Fabó István,

Gazsó János, Hévízi Róbert,

Sinka Péter Olivér - önkormányzati képviselők

- Almási Erzsébet vállalkozó

- ARGOMEX Kft. Békésszentandrás

- Bagi János vállalkozó

- Bencsik Imréné, Nagy Antalné, Lászlófi Jánosné

- Benka Gyula Gyula Általános Iskola Szarvas

- Bobvos János vállalkozó - Csücsök csárda

- Bohus Cukrászda Szarvas

- Borostyán Virágház Szarvas

- Cuki cukrászda - Mrena Orsolya Békésszentandrás

- Csanádiné Dudás Éva vállalkozó Szarvas

- Csipai András vállalkozó

- Csipai László vállalkozó

- Diemme-Trade Kft. - Mihalecz András Békésszentandrás

- Eli-Nett Kft. Békésszentandrás

- GALLICOOP Pulykafeldolgozó Rt. Szarvas

- Gazsó József vállalkozó

- GEOMARK Kft. Szarvas

- Háztextília és Mintakártya Kft. Békésszentandrás

- ÍRISZ Virágbolt Békésszentandrás

- Jambrik András vállalkozó Öcsöd

- Kiss Imre kereskedő

- Lancsa Autósiskola Szarvas

- Less-Dress Kft. Szarvas

- Lestyán Goda Mihály vállalkozó

- Lustyik János Szarvas

- Melis Pékség Békésszentandrás

- Mézfeldolgozó és Kereskedelmi Kft. Szarvas

- MEZŐMÁG Kft. Szarvas

- Mrena Lajosné

- Oláh Géza vállalkozó

- Szarvas és Vidéke Takarékszövetkezet

- Szrnka András vállalkozó

- Sztár Cukrászda Szarvas

- Tessedik Főiskola Rektori Hivatala Szarvas

- Varga és Társa Bt. Szarvas

- Vas- és Fémipari Rt. Szarvas

- Velvet Bútorbolt Gyomaendrőd

- Zalka Máté Mg. Szolg. Szövetkezet Békésszentandrás

az egyesületben táncoló gyermekek szülei.

A Vértessy TSE Elnöksége

Jövőre Veletek

Az idén is meghirdettük a július 2-ától 6-áig tartó kézműves táborunkat, a rendezvénynek helyet adó Hrncsjár-tanyára. Az előzetesen jelentkezők száma a tavalyi 25-ről 75- főre növekedett.

Őszinte köszönet, hála és elismerés illeti a tanyagazda Hrncsjár Családot, amiért az időjárás okozta nehézségek ellenére, emberfeletti munkával, önmagukat nem kímélve kiépítették, előkészítették a terepet a gyerekek fogadására!

Köszönet Szécsi Baláznak, aki a saját kezűleg készített asztalokat, padokat, színpadot bocsátotta a táborlakók rendelkezésére, lehetővé téve ezzel a zavartalan foglalkozásokat!

Július 2-a, reggel nyolc óra. A zuhogó esőben néhány felnőtt és fiatal kíséretében 78 gyerek vágott neki a tanyára vezető útnak. Az

Minden nap élményekkel gazdagon kerekeztek haza a gáton a gyerekek, hogy azután - felédve az aznapi fáradságot - újult erővel nézzenek az újabb kihívások, programok elé. Létszámunk napról napra nőtt. A 87 főre felduzzadt gyereksereget csak csoportbontással lehetett hatékonyan foglalkoztatni. Lehetőségük nyílt a gyerekeknek megismerkedni a különböző kézműves mesterségekkel: megtanultak bőrizni, körmönfonni, rajzolni, korongozni, agyagozni, néptáncot járni, textil-, csuhé-, nemzeti színű fonalbabát készíteni, gyöngyözni, körjátékokat játszani, gyertyázni, szalmafonást gyakorolni, barátkozni a természettel...

E foglalkozásokhoz olyan lelkes, főleg pedagógusokból álló felnőtt csapat kellett, amilyen összeverbuválódott ebben a tá-

Köteles Éva, Vasadi Lászlóné, Hévízi Róbertné, Sinka Ildikó, dr. Kanti Attiláné, Kozák Árpádné és Horváth Mariann.

Külön szeretnék köszönetet mondani Sinka Brigittának, aki hosszú hónapokig gondosan rendszerezve gyűjtögette a különféle terméseket, anyagokat! Mindezek mellett, két napot vállalva, fáradságot nem ismervé vezette a gyerekek fakultatív foglalkozását, amelyen a legkisebb létszám a 45 fő volt. A résztvevők szébbnél

Hálával tartozunk azoknak a szülőknek is, akik idejüket feláldozva segítették munkáját, vagy bármilyen módon hozzájárultak a tábori élet szebbé tételéhez. Köszönjük Folytán Jánosné, továbbá a Röfi vegyesbolt vezetőinek: ifj. dr. Olasz Imréné dr. és ifj. dr. Olasz Imre támogatását, segítő munkáját!

A tábor életét megörökítendő Kozák Árpád és Szécsi Mátyás készített videofelvételket. Köszönet érte!

Folyik a munka Sinka Brigitta irányításával

szébb és ötletesebbnél ötletesebb kitűzőket, nyakláncokat készítették. (A tábor ideje alatt készített munkákból kiállítás nyílt július 10-étől a könyvtárban, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk!)

A tartalmas, programokkal teli napok fénypontjai voltak, amikor Dínó „bácsi” több körben megkocsikáztatta a gyerekeket a matuzsálemi korú, múzeumba illő terepjárójával, vagy a szintén öreg lovon lovagoltatta őket.

A finom ebédekről az idén is Domján Mária gondoskodott, s most is hálásak vagyunk önzetlen odaadó segítségéért.

Külön öröm volt számunkra, hogy több kedves vendéget is köszönthettünk. Ellátogatott hozzánk és megtisztelt bennünket jelenlétével Rakó József, a Magyarország Felfedezői Szövetség elnöke, Gutyan Mihály, a Magyarország Felfedezői Szövetség Ellenőrzői bizottságának elnöke, Sinka József polgármester, dr. Csordás Mihály író, Csath Róza újságíró, Osgyán Lajos fordító-újságíró, Csikós Gyuri bácsi, Hévízi Róbert, az Emlékbizottság elnöke.

Pénteken elérkezett a zárónap, amikor búcsút kellett vennünk a táborról. Ezt a nehéz pillana-

Kiss Éva tanítónő és a gyerekek

eső, sár ellenére jókedvűen és lelkesen vettük birtokunkba a tábor. Ez a derű és lelkesedés volt tapasztalható mind az öt napon, annak ellenére, hogy gyakran sötét felhők, dörgések, átfutó záporok riogattak bennünket.

borba. Kitaró munkájukat ezúton is szeretném megköszönni! Hogy kik voltak ők? Zeitler Róbertné, Kiss Éva (akik az előkészítésben is oroszlanrészt vállaltak), Kötelesné Horváth Györgyi, Nyerges Gáborné, Sinka Brigitta,

ugyanitt!

A Somvirág együttes

tot tette felejthetlenné a szarvasi Somvirág Együttes műsora, amelyet a gyerekeken kívül több szülővel együtt élvezhetünk.

A műsor után nyílt alkalmunk arra, hogy megköszönjük a foglalkoztatók, felnőttek mellett a tábor életében, munkájában segítséget nyújtó fiatalok,

hosszú sora. Az elkészítés mellett a „jelszó” elhangzása tette meghittebbé a pillanatot: „Jövőre Veletek ugyanitt!”

Tábori összefoglalómat nem is tudmán méltóbban befejezni, mint azzal, amit Hrnicsjárné Dorogi Mária tanyagazda írt a Vass Sándor Hagyományörző Csapat Vendégkönyvébe:

Csoportkép a résztvevőkről

ifj. Hrnicsjár András, Aszódi Judit, Bohák Petra, Huszár Krisztina, Huszár Gábor, Laczkó Zsolt munkáját.

S végül: ez évben utoljára szólalt meg a gyülekezésre, indulásra felhívó kolompaszó. Megható látvány volt a hazafelé kigyózó kerékpározók

„Egyszerű szavakkal nem tudom leírni az érzést, hogy itt vagytok. Csak mindig így legyen! >Az élet olyan leckék sora, amelyeket át kell élnünk, hogy megérhessük.< (Emerson)”

Tóth Zoltánné
táborvezető

Békésszentandrási a MIÉP békés-megyei szervezetének elnöke - községünkbe költözött a megyei MIÉP iroda

A 2002-es választások közeledtével egyre pezsgőbbé válik a politikai élet. Minden párt igyekszik megkeresni az utat - vagy a megfelelő személyt - akivel vagy amellyel országos és megyei szinten is minél jobb eredményt érhet el. Gondoljunk csak az MSZP minisztereinek jelölésről folytatott vitáira, vagy az SZDSZ-ben hirtelen lezajlott pártelnök váltásra, váltásokra, de a FIDESZ, mint legnagyobb kormánypárt sem marad ki a sorból, a választásokig ott is új elnök irányítja a pártot.

Településünkön a MIÉP-nek fennállását tekintve igen fiatal szervezete van, alig egy éve jött létre. Ifj. dr. Olasz Imre elnök igen komoly feladatot kapott pártjától. Vele beszélgettem az előtte és a párt előtt álló teendőkről, és a helyi szervezetről.

- Múlt év október 16-án volt a megyei tisztújító közgyűlés, ahol egyenlő szavazatot kaptam Váradi Józseffel, az előző elnökkel. Csűrka István a Magyar Igazság és Élet Pártjának országos elnöke is jelen volt ezen a tisztújító közgyűlésen, és úgy döntött, hogy 2001. májusáig Váradi József lássa el a feladatokat, májustól a választásokig pedig én töltöm be a megyei elnöki tisztséget.

- Nagy munka vár tehát rád, hiszen Te készíted fel a választásokra a megyében a pártot. Mik most a legfontosabb feladatok?

- Vannak fehér foltok a megyében, ahol még nincsenek szervezetek. Először a meglévőket kell megerősíteni, majd ahol még nincs, ott új szervezetet kell létrehozni. A megyeszékhely is átköltözött Békésszentandrára, a kampányt is az itteni irodából fogjuk irányítani, levezényelni.

- Mi várható, mennyiben növekszik a választásokig a MIÉP tagok és szervezetek száma?

- 2001. végéig meg fogjuk duplázni a megyében a szervezetek számát, tehát itt körülbelül 25 működő szervezet lesz a Magyar Igazság és Élet Pártjának. Mind a hét választókerületben fogunk jelöltet állítani.

- Milyen választási eredményre számít a párt a megyében?

- Az időközi választások eredménye is megmutatta, hogy már a harmadik erő a politikai palettán apártunk. Ezt már a baloldalhoz közel álló közvéleménykutató irodák is kénytelenek elismerni. A választások

tások után reálisan 18-20% támogatottsággal számolnak. Magunk mögé utasítottunk az SZDSZ-t, és olyan történelmi pártot, mint a Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt. Sajnáljuk azokat a vidéken élő igazi kisgazdákat, akiknek az ősei alapító tagjai voltak az egykori kisgazdapártnak.

Sajnos vezetőik miatt a párt vesztett hitelességéből és népszerűségéből. A magyar gazdáknak tudniuk kell, hogy a MIÉP-nek fontos sorsuk és a magyar föld sorsa. Mindig vallottuk és valljuk, hogy a MAGYAR FÖLD A MAGYAROKÉ, idegeneknek

nem eladó. A magyar föld több mint egy évezrede a magyar nép szolgálatában áll, kölcsönhatásban a magyar néppel, aki szolgálta földjét szűk és bő esztendőben egyaránt. Ha nem akarjuk, hogy gyermekeink, unokánk „rabszolgák” legyenek, akkor sohasem engedhetjük meg,

hogy az ősi magyar föld külföldiek kezébe kerüljön.

- Milyen feladatok várnak a helyi szervezetre?

- A békésszentandrási egy fiatal szervezet, alig egy éves múltat tekint vissza. Azzal, hogy a megyei iroda ideköltözött, lehetősége lesz a helyi szervezetnek is rendezvényeket tartani. Legkésőbb augusztus 1-jétől a hét minden napján fogadóórát tartunk a Fő út 4. szám alatti megyei MIÉP irodában.

Bekapcsolódunk a MIÉP országos jogsegélyszolgálatába. Fogadjuk, és megpróbálunk segíteni azoknak, akiket bárhol, bármilyen okból valamilyen szinten bántódás ér. Választási programunk egyik sarkalatos pontja a privatizáció felülvizsgálata. Kérünk mindenkit, aki információval, bizonyítékkal rendelkezik az elmúlt 12 év visszasságaival kapcsolatban, hogy névvel vagy név nélkül juttassa el irodánkba. Mi valóban rendet, igazságot és tisztaságot szeretnénk a közéletben.

- A pártnak van ifjúsági szervezete is. Itt helyben alakult-e már?

- Még nem. Reményeink szerint augusztus 20-ra megalakul. Várunk minden nemzeti elkötelezettségű, radikális magyarságban gondolkodó ifjút, vegye fel a kapcsolatot helyi irodánkkal!

Mné

Békésszentendrás Nagyközség komplex környezetvédelmi programja 2001

3.5. A települési és az épített környezet védelme

3.5.1.2. Feladatok:

1. A felületi és pontszerű légszennyező források feltárása, intézkedési terve, a lakossági vezetékes gázellátás kiterjesztése, települést elkerülő főút program megvalósulásának minden eszközzel való elősegítése.

2. A csapadékvíz- és belvízelvezetés rendszereinek karbantartása, kiépítése, a szennyvízhálózat teljes körű megvalósítása.

3. A veszélyes hulladékok térségi kezelése, ideiglenes tárolása és ártalmatlanítási rendszere kidolgozásának és megvalósításának támogatása.

4. A zöldfelületek települési szerepének többretekintésére, a tájban honos fafajok és cserjék elterjesztése, a tervezésbe és a létesítésbe bevonva a lakosságot.

5. A település területén lévő élőhelyek feltérképezése, állatok szakszerű felmérése, védelmük tervezése és végrehajtása.

6. A települési gazdaság létesítményeinek környezet-szennyezését minden szabályozási, hatósági és lakossági eszközzel csökkenteni kell. A káros hatás okozására alkalmas telepek környezetvédelmi korszerűsítésével együttesen érvényt kell szerezni a védősáv- és véderdő alakítási kötelezettségnek. A funkció nélkül maradt telepek újrahasznosítására programot kell kidolgozni, a megszűnők he-

lyén az eredeti környezeti állapotot vissza kell állítani.

7. A lakosság és a civil szervezetek bevonása a környezet védelme érdekében tervezett intézkedések előkészítésének, végrehajtásának és ellenőrzésének folyamatába.

3.5.2. Épített környezet

Az épített környezet védelmének vannak országos és önkormányzati feladatai, a műemlékek védelmét és a helyi értékek védelmét szabályozó jogforrások szerint.

3.5.2.1. Célok:

1. A településkép, a kultúrtáj, a településszerkezet, a műemléki és helyi értékek védelme.

2. A műemléki és helyi védelem szabályozásának és finanszírozásának fejlesztése.

3. A települési köz- és magánépítmények állagának és esztétikai állapotának fejlesztése.

4. Az építmény-fenntartási tevékenység szabályozása.

5. A károsodott, avult, korszerűtlen településrészek állapotának javítása.

6. A település épített környezeti kultúrájának, hagyományainak megfelelő megtartása.

3.5.2.2. Feladatok:

1. A célnak megfelelő települési szabályozás létrehozása és megtartása. A településrendelési terven belül a helyi védelemre érdemes épületek, egyedi tájértékek és hagyományok felmérése, kiválasztása, megtartásuk tervezése.

2. Az épített (művi) környezet értékei megtartásának programozása és finanszírozásának

megszervezése. A helyi szabályozásban és megvalósításban a lakossággal és civil szervezetekkel történő együttműködés kialakítása. Helyi műemlékalap létrehozása.

3. A középületek renoválási programja. Az értékben történő magánépület felújítások többletköltségének támogatási programja.

4. Az épületfelújítás jogszabályi kötelezettsége kereteinek érvényesítése. Helyi szabályozás kialakítása az értékesebb településrészek fenntartására.

5. A rekonstrukciót, rehabilitációt igénylő településrészek felmérése, felújítási stratégia kialakítása és a végrehajtás megszervezése.

6. A település-imázs kialakításához, az identitás javításához hasznos hagyományok épített környezeti elemeinek kiválasztása, település karakter és építészeti karakter kidolgozása, az építéshatósági és engedélyezési tevékenységben történő érvényesítése.

3.5.3. Zaj

3.5.3.1. Célok:

1. A lakóövezetben a zajterhelés csökkentése.

2. A közúti közlekedésben megvalósítani minden lehetséges zajcsökkentő intézkedést.

3. Az ipari üzemek csökkenő mértékű zajkibocsátása.

3.5.3.2. Feladatok:

1a. A lakóövezetbeli szórakoztatóipari egységek kötelezése az előírások betartására.

1b. Hatékony érdekérvényesítő eszközrendszer bevezetése a

lakóterületek védelme érdekében.

2a. A települést elkerülő főközlekedési út megépítése.

2b. A lehetséges forgalomszervezési eszközök alkalmazása a forgalmas belterületi utakon (sebességcsökkentés, korlátozások).

2c. Passzív zajvédelem kialakítása azokon a helyeken, ahol más eszköz nem áll rendelkezésre.

4. Zajvédelmi beruházások kötelező jellege.

3.5.3. Az emberi egészség védelme

A Békés Megyei Környezetvédelmi Akcióprogrammal is összhangban a település szintjén a következőket kell kiemelni:

3.5.3.1. Célok:

1. A levegő allergén pollentartalmának jelentős csökkentése, az allergiás megbetegedések ugrásszerű növekedésének megállítása.

2. A közlekedés által okozott egészségügyi problémák mérséklése.

3. A közétkeztetésben a higiénias fegyelem betartásával a tömeges fertőzések (szalmonella) megelőzése.

4. A sportolás társadalmi és nevelési fontosságának érvényesítése. A lakónépesség rekreációs lehetőségeinek javítása.

5. A prevenció előtérbe helyezése a környezeti hatásokkal összefüggésbe hozható betegségek esetén is.

3.5.3.2. Feladatok:

1a. A gondozatlan területeken terjedő allergén gyomnövények irtásának megszervezése.
1b. Az allergiás szűrővizsgálatok mind szélesebb körű kiterjesztése.

2. A települési zöldfelületek növelése, a meglévők karbantartása.

3a. A veszélyes útszakaszokon a forgalmi rend változtatásával a balesetveszély mérséklése.

3b. A 44. számú főközlekedési út, települést elkerülő szakaszának kiépítése.

3c. Különböző forgalomszervezési módszerekkel (autós közlekedés kitiltása, sebességkorlátozás) a központi belterületi légszennyezés csökkentése.

4. A közétkeztetésben résztvevő intézmények hatékony ellenőrzése.

5a. A sportolás (tömegsport és az iskolai testnevelés) támogatása.

5b. Rekreációs célú zöldterületek létesítése.

5c. A játszóterek, parkok talajszennyezésének megelőzése.

6a. A különböző szűrővizsgálatok (tüdő-, onkológiai-, allergológiai-szűrés) számának növelése, hatékonyabb propagandával a lakosság figyelmének felkeltése.

6b. A kor követelményeinek megfelelő egészségügyi adatbázis létrehozása és karbantartása.

3.6. Hulladékok

3.6.1. Célok:

1. A hulladékok képződés megelőzése.

2. A keletkező hulladék mennyiségének minimalizálása és veszélyességének csökkentése.

3. A keletkező hulladék újrahasznosítása.

4. A működő hulladéklerakó környezetkárosításának megakadályozása a szakszerű üzemeltetéssel.

3.6.2. Feladatok:

1a. A kommunális hulladék mennyiségének csökkentése, a lakossági fogyasztási szokások átalakításával.

1b. Az ipari hulladékok minimalizálása, a hulladék szegény technológiákat preferáló beruházások támogatásával, adókedvezményekkel.

1c. Veszélyes hulladék mennyiségének csökkentése technológiai átalakítással, melyet elsősorban gazdasági ösztönzőkkel kellene elősegíteni.

2. A lakossági hulladék szelektív gyűjtésének megszervezésével teremthető meg a hulladék-feldolgozó ipar nyersanyagbázisa. Első lépésként a veszélyes komponensek elkülönítését kell megoldani, majd a hasznos anyagok kinyerésének megkezdése után a feldolgozó ipari háttérrel fejleszteni.

3. A veszélyes hulladékok mennyiségének minimalizálása közös feladat. Minden eszközzel csökkenteni kell a keletkező mennyiséget és maradék nélkül meg kell oldani az ilyen anyagok ártalmatlanítását. Törekedni kell arra, hogy csak a lehető legkevesebb veszélyes anyag kerüljön végleges lerakókba.

4. A lakosság és minden e témában érintett egység, szervezet, hivatal, üzem működésében előtérbe kell helyezni a tudatos, előre gondolkodó környezetformálás elvét. Megfelelő tájékoztatást és propagandát kell kifejteni a környezeti problémákkal és megoldásaikkal kapcsolatban.

5. Új, tudományosan megalapozott módszerek felkutatása, megvalósíthatóságuk vizsgálata és esetleges alkalmazása is. (Pl.: plazma erőmű mint a hulladék probléma végső megoldása) (A jobb érthetőség kedvéért a 3.5. pontot újra kezdtük. - A szerk.)

„Mert a mértékletesség és a lélek békessége az éték legjobb fűszere”

ARANYKINCSTÁR

Ez a sós sütemény a GYURI KEDVENCE. Ő az a típus, aki egész nap dolgozik és este lerokkad a tévé elé és szeret csipegetni, ez látszik is rajta. A felesége olyan sütit kreált, hogy tovább tartson, mint egy hagyományos sós. Hozzávalók: 50 dkg vegyes liszt (a fele sima a másik fele rétes), 25 dkg Rama, 1 db tojás, 1 kanál só, 3/4 adag szalalkáli, 1 dl tejföl. A lisztet és a vaját összedolgozzuk, hozzáadjuk a sóval felvert tojást és a tejfölből feloldott szalalkálit. Jól elgyúrjuk, 6 db lapot nyújtunk belőle. Derelyemetszővel fél cm vékony csíkokra vágjuk. Tojással megkenjük és sajttal megszórjuk. Zsírozás nélküli tepsibe tesszük, megsütjük. Sokáig eláll, dobozban tárolva hűvös helyen 2-3 hétig is friss marad.

Ízlésesen található a HAMIS SONKAKRÉM. Hozzávalók: 20 dkg húsos füstölt szalonna, 20 dkg párizsi, 20 dkg füstölt sajt, 10 dkg vaj, 20 dkg (3-4 db) főtt tojás, só, bors, mustár. A hozzávalókat összedaráljuk, jól kikeverjük és behűtjük. Szendvicsek készítéséhez is kiváló, egyszerű krém.

A SZERENCSES BURGONYA talán a szerezcsendőről kapta a nevét. Hozzávalók: 50-60 dkg újburgonya, 1 db tojás, 2 dl tej, 10 dkg reszelt sajt, só, bors, szerezcsendő, fokhagy-

ma, 5 dkg vaj. A vajjal elkeverjük az 1-2 gerezd reszelt fokhagymát, kikenjük vele a jénai tálat. Uborkareszelőn lekarikázzuk a burgonyát. A tejben elkeverjük a tojást, a sót, a borsot és a reszelt szerezcsendőt meg a sajt felét. A burgonyát a keverékkel megöntözzük, a sajt másik részével befedjük, rátesszük a tál fedelét és 200-on 3/4 óráig sütjük.

A DOROZSMAI PONTYOT itt a Körös partján is elkészíthetjük. A besózott halszeleteket paprikás lisztben megforgatjuk és kisütjük. Kockatésztát sós vízben kifőzünk. Beleöntünk 1 kanálnyi olajat, hogy ne tapadjon össze. Ezalatt a mártás is elkészül. Apróra vágott szalonnát kiolvasztunk. Hagymát, paprikát, paradicsomot és gombát felkockázzuk és megpároljuk. Piros paprikával, sóval, borssal fűszerezzük és tejföllel beforraljuk. A jénaiba tesszük a tésztát, elkeverjük a mártás 3/4 részével. Ráhelyezzük a halszeleteket, a maradék mártással megöntözzük és 5 percig átsütjük.

Kellemes csemegézést kívánunk:

Bódi Mária

Helyreigazítás: Az előző számban közölt Párizsis rakott burgonyát 20 percig kell sütni.

NYÁRI SZÜNET A KÖNYVTÁRBAN július 30-tól augusztus 10-ig. NYITÁS: 13-án, hétfőn.

A kiszáradt bodzafa ágát fel tudnánk használni a gyerekekkel különböző tárgyak készítéséhez, ezért kérnénk, ha kivágta azokat, hozza be hozzánk, vagy jelezze, hogy van, és mi elmegyünk érte. Telefon: 218-660, 217-461.

Továbbra is szívesen fogadnánk üres mákgubót!

Köszönettel!

Művelődési Ház dolgozói

SZENTANDRÁSI SZÓLÁSOK

Szentendrason mondták, mondják és mondani fogják 1. rész

Az ehavi Szentendrési Híradóban új rovatot indítunk „Szentendrési szólások” címmel. - Miként előző számainkban sorozatszerűen közöltük a község társadalmi életének fontos emlékeit, helynevek kiválóan összeállított gyűjteményét, stb. most a szentendrési lakosság ajkán valaha élt és sok esetben ma is élő „jeles” mondásokat, szólásokat, találó jellemzéseket kívánjuk megörökíteni. Kündülésnek azt a gyűjteményt közöljük le, amelyet falunk két szülötte, dr. Györgyjakab Endre és dr. Nemes Ferenc szedett csokorba, azzal a szándékkal, hogy ösztönzést adjanak a gyűjtés olvasóink részvételével történő folytatására. Előszó

Minden nyelv sajátos, megörzendő kincsét alkotják azok a - legtöbbször tömör - kifejezések, a képes beszéd megannyi fordulata, melyekben a népi bölcsesség, a természetes humor nyilvánult meg, szűrődött le az évszázadok során, s amelyek közül még ma is sokat használunk, ha megfelelő alkalom adódik. Szép magyar nyelvünket mi, szentendrésiak is sok eredeti kifejezéssel, szókapcsolattal gazdagítottuk. Ezeket szeretnénk most a Szentendrési Híradó - tudomásunk szerint nagyközségünk történetében az első, rendszeresen megjelenő sajtótermék - hasábjain a jövőnek megörökíteni, mivel, sajnos, a nyelvi alakzatok nemcsak ke-

letkeznek, de el is sorvadhatnak, elfelejtődhetnek, „kimehetnek a divatból”, és hát rájuk is érvényes a latin közmondás: „Verba volant, scripta manent” (A szó elszáll, az írás megmarad).

Műkedvelőként, saját használatra - legfeljebb családi örökségnek - szánt gyűjteményünk közrebecsátáshoz az adott végső, döntő ösztökélést, hogy példaként előttünk jár testvérközségünk, Jász-szentendrész, melynek immár nyugállományban lévő igazgatótanítója, Molnár István négyezer szólást és közmondást gyűjtött össze falujában és annak környékén s adta közre több kötetben. Majd százig lehetne sorolni a gyűjtemény témaköréit - dalokat, esúfolódokat, betyáremlékeket, hiedelmeket, jóslatokat, babonákat, ragadványneveket, köszöntöket, káromkodásokat - amelyeket Molnár igazgató úr könyve tartalmaz. (Lásd: Napi Magyarország, 1997. július 27.) - Szomszédközségünk, Öcsöd is kitett magáért: Enyedi Antalné tanárnő szólásgyűjteménye is többszáz adatra rúg. Mi természetesen csak ezeknél szerényebb keretben indíthatunk: a hasonlatok, jeles mondások, megállapítások (sententiae) és közmondások (proverbia) vált változataik mellett rigmusokat és úgy neveznénk, „kiszólásokat” írtunk össze, nem feledkezve

meg a gyermekek körében feltehető mondókákról sem.

A Szentendrési Híradó jelen számában - és remélhetően a következőkben is - nyomdafestéket kapó szólások elődeink józan észjárását, a velős megfogalmazásra irányuló törekvésüket példázzák. Bár a sűrített igazság kimondása gyakran nem mentes a népelettel velejárá vaskosságtól sem, igyekeztünk nem hozni kényelmetlen helyzetbe a Szerkesztőséget és kiostáltuk a magvas mondások közül a „falósabb” (ez is szentendrési szó!) kifejezéseket... Talán majd egy másik gyűjteményben...

Biztosra vesszük, hogy a gyűjtés még nem lehetett teljes, sokan vannak a Híradó olvasói között is, akik a közreadottakon kívül is ismernek még jellegzetes szentendrési szólásokat. Hasznos lenne ezeket a lap szerkesztőségéhez eljuttatni, így a közös munka eredményeként az anyag önálló kiadvánnyá bővíthetne, mint nagyközségünk folklorjának egy jeles dokumentuma.
Békésszentendrész, 2001. június 30-án.

Györgyjakab Endre
Nemes Ferenc

Megállapítások

- Nem erőszak a disznótör - kivált, ha nem hivatalos rá az ember.

- Temetőből halottat visszahozni nem lehet.

- Aki ehét, az mehet (tudniillik dolgozni, az bírja).

- Könnyen beszél, aki nem dadogós.

- Minden vallás jó vallás, csak a kárvallás rossz vallás.

Kiszólások

- Azt a leborult szivarvégét!

- Puff neki, Kátai, nem a tiéd a garas!

- Sógor, nem sógor, le a kocsi-ról!

- Ne neved, mert kifut a bableves!

- Add Uramisten, de mindjárt!

Rigmusok

- Bugylibicska, fanyelű, ha elvész is, megkerül.

- Várj, te pizli, hurka süli, míg a kolbász elkészül!

(Valószínűleg a „Warte ein Bischel”-ből ered.)

- Ha adnak, vedd el, ha ütnek, szaladj el!

- Ha jöttök, lesztek, ha hoztok, esztek!

- Azt dobolták Szentesen, aki fázik, reszkessen.

Hasonlatok

- Alakul, mint a púpos gyerek a prés alatt.

- Annyit ért hozzá, mint hajdú a harangöntéshez.

- Eltűnik, mint szürke szamár a ködben.

- Eszik, mint a vett malac.

- Esznek, mint a dämvadak.

- + - 0 - + -

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék”
Vörösmarty Mihály

Üdvözlét Székelyudvarhelyről!

Nagyhírű iskolái után „Székely Athén”-ként emlegették a Nagy Küküllő partján épült várost. Lakóinak száma 40.000 fő, melynek 95%-a magyar. Talán ezért érezzük magunkat annyira otthon, ha Udvarhelyre ellátogatunk.

A Főtér meghatározó épülete a Városháza, melyet Stehlo Ottó tervei alapján készítették 1896-ban. Homlokzatán a város címer fölött a kereszt látható.

„A legnagyobb székely”-nek Orbán Balázst nevezte az utó-

kor. Kalandos élete egy film forgatókönyve is lehetne. A 48-as emigráns nagy magyar utazó Victor Hugótól tanulta a fényképezést Jersey szigetén. A Székelyföld leírása c. 6 kötetes műve máig a legtökéletesebb monográfia erről a tájról.

Szobra a református templomnál látható. Alkotója Hunyadi László marosvásárhelyi képzőművész. Ő készítette Márton Áron bronzszobrát is, melyet a tér felső részén láthatunk.

A XVIII. században épült a kéttornyú Barátok temploma

és a mellette lévő ferences zárda. Itt írták 1528-ban a híres nyelvemlékünket, a Székelyudvarhelyi kódexet.

A városháza

A délutáni nap gyönyörűen megvilágítja a tér fölé emelkedő Szt. Miklós-hegy építményeit. Középen látható az 1793-ban felszentelt háromhajós plébániatemplom, mellette a XVII. századi papi lakka. Jobbra a híres Katolikus Gimnázium eklektikus-szeccessziós épülettömbje emelkedik. Előtte a neves tanítvány, Tamási Áron szobra látható.

A Kossuth utca polgári házai a vidéki kisváros hangulatát idézik. Sétánk során feltétlenül nézzük meg a 29-es szám alatt található Haáz Rezső Múzeumot. A gazdag néprajzi anyag mellett részletes leírást olvashatunk a város legrégebbi épü-

letéről, a XIII. században emelt Jézus-kápolnáról is. A Főtér végéből a Vár utcán haladva a Varga-patak hídján túl már jól látható a Székely Támad vár, mely szinte tenyérén hordozza a 110 éves Állami Főreáliskola mai utódját, a Mezőgazdasági Liceumot. A neoklasszicista épületet Meixner Károly, budapesti építész álmodta a történelmi bástyák

A Ferences templom

közé. Fő műve a Kolozsvári Egyetem monumentális épülettömbje. Lejjebb a Küküllő partján egy szép parkban áll a Művelődési Ház.

A város környéke is sok látnivalót ígér. A közeli Szejkefürdőn eszményi szépségű helyen székelykapuk sora húzódik föl a domboldal tetejéig. Itt alussza örök álmát a kopjafák alatt Orbán Balázs. A felső tetőn álló

hatalmas tölgy volt a kedvenc pihenőhelye. Lent a fürdő medencéiben vígan lubickolhatunk, ha megéhezünk, a Szejke Gyöngye Étteremben nyugodtan megebédelhetünk. a konyha kiváló. A 66/217-693 telefonon előre is megrendelhetjük a menüt, melyet forinttal fizethetünk. A borvízforrásnál merítsük meg a kulacsunkat és kóstoljuk

meg a „hegy levét”. A közelben kempingezni is lehet.

A Főtéren Turista Iroda nyílt, szívesen tájékoztatják a betérő vendéget a szálláshelyekről és a programokról. Érdemes itt eltölteni néhány napot. Kirándulhatunk Farkaslakára, Tamási Áron szülőházához; Korondra, a fazekas és népművészeti központba; Bögözre, hogy megcsodáljuk a Szt. László-freskókat.

Gizi néni csárdája mindig nyitva áll (66/215-902). Érdemes megkóstolni a főtt krumpli reszeléssel dagasztott kemencében sült kenyeret. A vendéget Gizi saláta várja. Paradicsom, káposzta és uborka, no nem összekeverve, hanem szépen szeletelve egymás mellett. A piros paradicsom, a fehér káposzta és a zöld uborka ugye tesznek érteni, sőt el is tudunk képzelni egy ilyen asztalt. A számlát itt is forintban fizethetjük. A „legnagyobb székely” mondta, hogy „Családdal nem lévén megáldva, a magyar népet tekintem családomnak s azt is kívánom fő örökösömmé tenni...” Udvar-

A legújabb székelykapu tükre
Fotók: B.M.

helyre egy kicsit mindig hazamegyek, otthon érzem magam, hiszen a családhoz tartozom. Üdvözlettel: Bódi Mária

IPARTESTÜLET HÍREI

Diákok, fiatal munkavállalók foglalkoztatása

A parlament által egy 1998-ban megalkotott törvény szerint a fiatalokra vonatkozó kedvezőbb szabályokat a munkaviszonyon kívüli foglalkoztatás esetén is kötelező alkalmazni. Az említett törvény a Munka Törvénykönyve (1992. évi XXII. törvény; a továbbiakban: Mt.) fiatalkorúakat védő szabályait kiterjesztette tehát a polgári jogi jellegű foglalkoztatásra is, így például a megbízási jogviszonyban történő foglalkoztatásra. Ez azt jelentette, hogy a rendkívüli munkavégzéssel kapcsolatos előírásokat, tehát a túlmunkára, a készenlétre, a heti pihenő- és

szabadnapokon végzett munkára stb. vonatkozó tiltó, illetve kedvezőbb Mt.-szabályokat a polgári jogi jogviszonyokban is alkalmazni kellett. Ezzel azt érte el a jogalkotó, hogy a fiatalok helyzetéhez igazodó kedvezőbb szabályok betartását a polgári jogi jogviszony alkalmazása esetén is számon lehetett kérni a foglalkoztatótól. Az említett törvény hatálybalépését követően, ha a munkaügyi ellenőr a fiatalok foglalkoztatásánál az Mt.-szabályok betartását ellenőrizte, a foglalkoztató nem hivatkozhatott arra, hogy a foglalkoztatás nem munkaviszonyban történik.

2001. július 1-jétől kezdődően módosult a Munka Törvénykönyve. A törvénymódosítás a fiatalkorúak foglalkoztatásával kapcsolatos, már említett törvényt hatályon kívül helyezte, és szabályait az Mt.-be építette be. Ez jogtechnikai szempontból nagyon előnyös, mivel így ezek a szabályok „nem kallódnak el”, mert az Mt. részévé váltak.

Hogyan létesíthet munkaviszonyt a fiatal munkavállaló? Munkaviszonyt munkavállalóként az létesíthet, aki a 16. életévét betöltötte. Az Mt. tehát a tankötelezettséghez köti a munkavállalói jogalanyiságot. A tör-

vénymódosítás bevezette a fiatal munkavállaló fogalmát. Szabálya szerint a munkaviszony szempontjából fiatal munkavállaló az, aki a 18. életévét még nem töltötte be. Fontos életkori határ a 15. életév betöltése, ha ugyanis a tanuló ezt az életkort betöltötte és általános iskolában, szakiskolában, középiskolában nappali rendszerű képzésben folytat tanulmányokat, iskolai szünet alatt munkaviszonyt létesíthet. A 16. éven aluli fiatal munkavállaló munkaviszony-létesítéséhez törvényes képviselőjének hozzájárulása is szükséges.

Ezek a szabályok lényegében véve eddig is ismertek voltak. Új viszont az, hogy a tanköteles fiatal munkavállaló, a gyámhatóság engedélye alapján, külön jogszabályban meghatározott művészeti, sport-, modell- vagy hirdetési tevékenység keretében az említett életkori kötöttségek mellőzésével is foglalkoztatható. Az Mt. módosítása felhatalmazást adott a nemzeti kulturális örökség minisztere részére a művészeti, az ifjúsági és sportminiszter részére a sport-, a gazdasági miniszter részére a modell- és hirdetési jellegű munkák körének meghatározására. Erre tehát az Mt. felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban kerül sor.

Az új jogszabályi rendelkezéseket az Mt.-módosítás hatálybalépése után, 2001. július 1-jét követően létesített jogviszonyokra kell alkalmazni. E szabály alapján akár 12 éves korú gyermek is lehet modell stb., természetesen a munkavégzéshez a gyámhatóság engedélye is kell.

Ha a fiatal munkavállaló munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végez munkát, a munkaviszony létesítésével kapcsolatos életkori feltételeket ezekben a jogviszonyokban is be kell tartani. Ha a jogviszony létesítése engedélyhez kötött, az engedélyt a jogviszony létesítését megelőzően kell megszerezni. A foglalkoztatási megállapodást csak annyi időre lehet megkötöni,

amilyen időtartamra az engedély szól.

Melyek a fiatal munkavállalók munkavégzésére vonatkozó sajátos rendelkezések?

A fiatal munkavállaló munkaidejét a törvény úgy határozta meg, hogy a fiatal munkavállaló munkaideje legfeljebb napi 8 óra, illetve heti 40 óra lehet, tehát egy hétnél hosszabb munkaidőkeret nem alkalmazható. A munkaidő mértékére vonatkozóan tehát kettős korlát érvényesül, mert ha az általános munkarendet, vagyis az 5+2-t vesszük alapul, a napi beosztás szerinti napi munkavégzési idő a 8 órát nem haladhatja meg, így annál kevesebb lehet, több nem, és egy hét viszonylatában a 40 órás munkaidőmértéket is be kell tartani. A napi munkaidő mértékének figyelembevételével tehát nem lehetséges az, hogy az egyes munkanapokon 8 órát meghaladó, más munkanapokon 8 óránál kevesebb legyen a munkaidő mértéke, és hogy ez így együttesen a 40 órás munkaidő mértékét nem haladja meg. Fontos előírás az is, hogy ha a fiatal munkavállalót több munkaadó foglalkoztatja, a munkaidőket a fentebb említett korlátok figyelembevételével össze kell számítani.

A napi munkaközi szünet mértékével kapcsolatban kedvezőbb az a megoldás, hogy ha a fiatal munkavállaló napi munkaideje a 4,5 órát meghaladja, részére legalább 30 perc munkaközi szünetet kell biztosítani. A két munkanap, illetve munkakezdés

közötti pihenőidőre az az előírás, hogy az legalább 12 óra kell hogy legyen. Az Mt. új szabályai lehetővé teszik, hogy kollektív szerződésben vagy a felek megállapodásában legalább 8 óra napi pihenőidőt írjanak elő. Erre fiatalkorú munkavállaló esetén nincs lehetőség.

A fiatal munkavállalót hetente két pihenőnap illeti meg, a pihenőnapok összevonására és a heti pihenőidő szabályainak alkalmazására a fiatal munkavállaló esetében nincs lehetőség.

Fontos előírása a jogszabálynak, hogy fiatal munkavállaló éjszakai munkára, rendkívüli munkavégzésre, valamint készenlétre nem vehető igénybe.

A fiatal munkavállalókat védő, fentebb ismertetett törvényi rendelkezésektől érvényesen eltérni nem lehet. Ez tehát azt jelenti, hogy sem más szabályban, sem a kollektív szerződésben vagy a felek megállapodásában nincs mód arra, hogy a törvény által biztosított kedvezményeket, privilegizált helyzetet a fiatal munkavállaló hátrányára megváltoztatni lehessen.

A fiatalok bérezésével kapcsolatban megjegyzendő, hogy annak legalább a mindenkori minimális bérre vonatkozó előírásoknak meg kell felelnie. Jelenleg a minimálbér legkisebb összege teljes munkaidő teljesítése és havibér alkalmazása esetén 40.000 forint, hetibér alkalmazása esetén 9.200 forint, napibér alkalmazása esetén 1.840 forint, órabér alkalmazása esetén 230 forint. Ha a munkai-

dő a teljes munkaidőnél rövidebb, azaz részmunkaidős foglalkoztatásról van szó, a havi, heti, napi bértételt a munkaidő eltérő mértékével arányosan csökkentve kell megállapítani.

A fiatalok nyári foglalkoztatásával kapcsolatosan hangsúlyozandó, hogy a munkaadó feladata - más munkavállaló foglalkoztatásához hasonlóan - az egészséges és biztonságos munkakörülményekről való gondoskodás, továbbá a munkáltató köteles biztosítani mindazokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyeket az azonos munkahelyen, ugyanolyan munkakörülmények között foglalkoztatott más munkavállaló részére juttat.

A munkáltató köteles gondoskodni arról is, hogy a munkavállaló fiatalok a munkavégzéshez szükséges munka- és egészségvédelmi szabályokat megismerjék és elsajátítsák.

A fiatalok nyári foglalkoztatásával kapcsolatban említést igényel az önkéntes ifjúsági építőtáborokról szóló, 2000. július 23-ig hatályban volt 63/1997. (IV.18.) Korm. rendelet. Ez a jogszabály az építőtábor keretei közötti munkaviszony alapján történő foglalkoztatásra speciális szabályokat tartalmazott. Tekintettel azonban arra, hogy az említettek szerint az a jogszabály már nincs hatályban, így az ifjúsági építőtábor keretei között megvalósuló foglalkoztatásra is az általános szabályok érvényesek.

Betörők jártak a kajakosoknál!

A felháborodás, a düh, a bosszúság, az elkeseredettség egyaránt hatalmába kerített bennünket annak kapcsán, ami az utóbbi időben történt.

Egyesületünk az idén nagyarányú fejlesztésbe kezdett. Saját erőből, saját munkával felépítettük a hajótárolót. Ennek építése során ért bennünket az első csapás.

A csónakházban tárolt tetőfedő hullámlemez közel 14 db-ot elloptak, ami az egész mennyiségnek az egyharmada. A kár 50.000 Ft.

Észre sem lehetett venni, csak akkor, amikor fel akartuk használni. Az elszomorító az egészben, hogy ez olyan valaki lehetett, aki ismeri a csónakházat és meg tudta szerezni a kulcsot.

Jellemző, hogy mindent lopnak, ami mozdítható, hiszen eltűnt 32 db ülökének szánt nyárfatuskó is.

Aki elvitte szégyellje magát! Valószínűleg az újságot is olvassa.

Még fel sem ocsúdtunk a kábulatból, amikor még nagyobb kár ért bennünket. Egy viharos éjszaka után ellopták mind a két csónakmotort. Vandál módon erővágókkal elvágták a lakatokat, láncokat, megrongálták a hajótesteket is, a kisebbik motorcsónakot letépték a tartóvaskeretéről. A kár 900.000 Ft. Ekkor kerítették hatalmába bennünket a cikk elején említett érzések, hiszen pillanatnyilag minden kilátástalannak tűnt. Motorcsónak

nélkül megáll az élet, pótlásuk anyagilag szinte lehetetlen. Hála Istennek azért jött a segítség. Megkaptuk a vízimentők motorcsónakját használatra, igaz kissé viharvert „Vihar” motor, de megy. A másik segítséget a HAKI-tól, Várad László Igazgató Úrtól kaptuk, aki egy kiselejtezett szintén „Vihar” márkájú motort adott, ami viszont fel kellett újítani. Sok-sok esti és éjszakai munkával Sinka József újjávarázsolta a motort, ami üzemképes, így pillanatnyilag megoldódott a problémánk.

El kel gondolkodnunk azon is, hogy motorcsónak tárolót kell majd építenünk.

Van fejlemény a rablók személyét illetően is. A rendőrség

nagy erővel kezdett nyomozni az ügyben. Sajnos nemcsak a mi témánk volt terítéken, hiszen közel egyidőben törtek be több szentandrási nyaralóba is. A kiadott tárgyi körözés alapján Tatabányán, egy közúti ellenőrzés során megtalálták a nyaralókból ellopott TV-t, mikrohullámú sütőt. Ezek a tettesek követték el a motorlopást is, de a motorok még nem kerültek elő.

Azért ez a hír némi reménysugárt ad arra, hogy talán valamikor a kárunk megtérül. A rendőrség munkájáról alkotott véleményünk pedig - ha fel tudják göngyölni az ügyet - sokkal pozitívabb lesz.

Fabó István

FALUGAZDÁSZ OLDAL

A tűzkárok megelőzéséről

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapíthatjuk, hogy a száraz időszak beálltával megnő a tüzesetek száma. Ezt nagy mértékben befolyásolja az emberi gondatlanság.

Az alapvető tűzvédelmi ismeretek felelevenítéséhez kívánunk segítséget nyújtani az alábbiakban:

1. Szabadban tüzet gyújtani, tüzelőberendezést használni csak úgy lehet, hogy az a környezetére tűz- vagy robbanásveszélyt ne jelentsen.

2. Szabadban a tüzet és az üzemeltetett tüzelőberendezést őrizetlenül hagyni nem szabad, veszély esetén, vagy ha arra szükség nincs, a tüzet azonnal el kell oltani.

3. Szeles időben szabadban tüzet gyújtani tilos, illetve azt azonnal el kell oltani.

4. A tüzelés helyszínén olyan eszközt, felszerelést kell készenlétben tartani, amely alkalmas a tűz terjedésének megakadályozására, illetve oltására (villa, lapát, kerti csapra szerelt tömlő, 2-3 vödör víz).

5. Tilos az égő dohányzást, gyufát olyan helyen eldobni, ahol az tüzet okozhat (utak mellett, száraz gazzal, avarral borított területeken).

6. Szériuk területén, szériuktól és kazlaktól 30 m-en belül dohányozni, 100 m-en belül tüzet gyújtani tilos.

Erdőben - az erre a célra kijelölt hely kivételével - tüzet gyújtani, égő dohányzást, gyufát eldobni az erdőtől számított 200 m-en belül nem szabad.

7. Szilárd éghető anyag szabadban való tárolásánál a tárolási egység és a kerítés között legalább egy métert, míg az éghető tetőhéjazatú épülettől (nádtetős háztól) 15 métert, egyéb épülettől 8 m távolságot kell megtartani.

8. A fenti tűzvédelmi előírások megszegése esetén a helyszínen tűzvédelmi helyszíni bírság szabható ki, súlyosabb esetben tűzvédelmi szabálysértési eljárás kezdeményezhető.

9. Aki tüzet észlel, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, il-

letve tudomást szerez arról, köteles késedelem nélkül jelenteni az illetékes tűzoltóparancsnokságnak a 105-ös telefonszámon.

Segélykérésre használható még a 112-es telefonszám, amelynek hívása esetén - minden megyében - a megyei rendőrkapitányság ügyelete jelentkezik, ahonnan továbbítják a segélykérő jelzést a tűzoltóság felé.

A mobil telefonok elterjedése miatt fontos tudnivaló, hogy az így leadott segélykérő hívás a nem területileg illetékes Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóparancsnokságra érkezik be, hanem az adott megye székhelyek tűzoltóparancsnokságainak híradó ügyeleteire.

A nyári betakarítási munkák - lehetőség szerinti - tűzkármentes végrehajtása érdekében az időszzerű feladatokra hívjuk fel a figyelmet.

A tűzvédelmi feladatokat külön felhívás nélkül a mezőgazdaságban dolgozó, a betakarítási munkákban résztvevő minden személynek is maradéktalanul be kell tartani. A mezőgazdasági tűzvédelmet a 35/1996. (XII.29.) BM rendelettel hatályba léptetett Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) szabályozza.

Az erdők tűzvédelmét a módosított 12/1997. (II.26.) BM rendelet szabályozza, amelyek előírásait be kell tartani.

1. A betakarítási munkákban résztvevő dolgozókat a rájuk vonatkozó tűzvédelmi előírásokra, a tűzoltó-készülékek használatára és a tűz esetén teendőkre ki kell oktatni. A tűzvédelmi szakvizsgához kötött foglalkozási ágakban, munkakörökben dolgozók vizsgabizonyítványainak meglétét, érvényességét meg kell vizsgálni.

Amennyiben szükséges, a betakarítás megkezdéséig a szakvizsgáztatást végre kell hajtani.

2. A gépjárművekre megfelelő típusú és nagyságú tűzoltó-készüléket kell elhelyezni.

3. Meg kell vizsgálni a vízszervezési helyek állapotát, szükség szerint gondoskodni kell a karbantartásukról, javításukról.

4. A betakarítást a vasútvonalak mentén kell megkezdeni. Ahol szükséges, a megfelelő őrzésről gondoskodni kell.

5. A hideg-meleg és forró levegős széna és szemetes-termény szárítókat csak a használati utasításban meghatározottak szerint szabad üzemeltetni. Biztosítani kell a termény szárítás, feldolgozás utáni pihentetését.

A hideglevegős - Vámosi-féle - technológiával szárított szénakazlak hőmérsékletét naponta ellenőrizni kell.

6. A betakarításban részt vevő gépek és kezelő személyzetük megfelelő tűzvédelmi felkészítést a helyszínen (gépen) igazolni kell, továbbá el kell helyezni a gépen egy hitelesített ellenőrzési füzetet.

A gépek karbantartását naponta el kell végezni, az esetleges olajfolyásokat azonnal meg kell szüntetni.

7. A tűzveszélyes folyadékot szállító gépjárműveket az érvényben lévő rendelet szerint készítsék elő a betakarítás idejére.

8. Tarlóégetést csakis a hatályos tűzvédelmi és környezetvédelmi jogszabályok alapján lehet végezni.

9. A tarlóégetés környezetvédelmi szempontból hatósági engedély köteles tevékenység. Az engedélyező hatóság minden esetben a területileg illetékes polgármesteri hivatal.

10. A polgármesteri hivatal tarlóégetésre engedélyt csak indokolt esetben ad ki, a Békés Megyei Talajvédelmi és Növény-egészségügyi Állomás szakhatóságai hozzájárulása alapján.

11. A polgármesteri hivatalok engedély nélküli tarlóégetést környezetvédelmi szempontból ellenőrzik.

12. A tarlóégetés alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységnek minősül.

A tervbe vett tarlóégetés helyét, időpontját és terjedelmét a megkezdés előtt legalább 24 órával az illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóparancsnokságnak be kell jelenteni.

13. Tarlóégetés csak úgy végezhető, hogy az a környezetére tűz- és robbanásveszélyt ne jelentsen.

14. A tarlót az égetés megkezdése előtt legalább 3 méter szélességben körül kell szántani. Az égetést 30 hektárnál nagyobb területen szakaszosan kell végezni. A renden lévő szalmát el kell távolítani és az égetést csak utána lehet megkezdeni.

15. A tarlóégetés időtartamára tűzoltásra alkalmas kézi számszámokkal ellátott, megfelelő létszámú, kioktatott személy jelenlétéről kell gondoskodni. Az égetés helyszínén legalább egy ekével ellátott erőgépet kell készenlétben tartani.

16. A már égő tarlót őrizetlenül hagyni tilos és veszélyes. Ha a tüzre már nincs szükség, azt azonnal el kell oltani.

A fenti tűzvédelmi előírások megszegése esetén a helyszínen tűzvédelmi helyszíni bírság szabható ki, súlyosabb esetben tűzvédelmi szabálysértési eljárás kezdeményezhető.

Ez a tájékoztató csak a legfontosabb tudnivalókat tartalmazza a nyári betakarítási munkákkal kapcsolatban.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat részletesen meghatározza az elvégezendő feladatokat. A betakarításra való felkészülés időszakában feltétlenül indokolt a fentiek alapos áttanulmányozása.

A tájékoztató anyagával kapcsolatban felmerülő kérdésekre bővebb felvilágosítást a Szarvasi Tűzoltóparancsnokságon lehet kérni hivatali munkaidőben 07.30 és 15.30 óra között személyesen, vagy a 66/312-733-as telefonszámon.

Szarvas Város Önkormányzatának Tűzoltóparancsnoksága

SPORT

Labdarúgás

Az utolsó 30. forduló eredménye:

Kamut - Békésszentandrás 0:0
Kamut 150 néző. Vezette: Viczián.

Hunyadi: Petrás - Bencsik T., Mrena, Miknyik, Prjevara (Gebri), Kovács, Farkas (Bencsik L.), Juhász, Bakró, Bordács, Dankó (Székely).

Jó iramú küzdelmes mérkőzésen mindkét csapat többször került gólhelyzetbe, de a kapuba nem tudtak betalálni, így döntetlen lett a végeredmény. Varga László: Sajnos nem bírtunk gólokat rúgni, így a döntetlen reális. Gratulálok mindkét csapatnak a sportszerű játékhoz.

Jók: Bencsik T., Petrás, Miknyik.

Ifjúsági mérkőzés:

Kamut - Békésszentandrás 1:5
Ezzel a győzelemmel a Hunyadi ifjúsági csapata bajnok lett, miután az Elek elleni mérkőzés 3 pontját a fegyelmi bizottság 3:0-ás gólkülönbséggel Békésszentandrás javára írta, mert az Elek csapatában egy játékos jogosulatlanul szerepelt.

Gratulálok a teljesítményükhöz.

A bajnokság értékelésével kapcsolatban Varga László elmondta, hogy a minimális célkitűzést, az 5. helyet végül is teljesítették. A csapat sokáig 2-3. helyen tanyázott, de a gyengébb tavaszi szereplés miatt a titkos vágy, a feljutás a

megyei I. osztályba, elmaradt. Ennek oka, hogy tavasszal különböző okokból, munkahelyi elfoglaltságból adódóan, vagy sérülések miatt több meghatározó ember kidőlt a sorból. (Palotai, Prjevara, Dankó, Farkas R.), őket pedig nehéz volt pótolni.

Minden körülményt figyelembe véve a csapat szereplése, az elért eredmény megfelelő.

A csapat 63 gólt rúgott, kétszer is nagy gólaránnyal győzött. A gólok közül Bakró Géza tizenegyet, Kovács Norbert és Juhász Attila kilencet, Dankó Viktor nyolcat, Bencsik Imre és Farkas Roland ötöt, Litvai Tibor, Bencsik Tamás és Kiss Tibor hármat, Palotai András és Szabó János egy gólt szerzett.

Külön ki kell emelni az ifjúsági csapat remek szereplését. Az egyesület történetében ez az első ifjúsági bajnoki elsőség.

A csapat július 13-án kezdi meg a felkészülést az új bajnoki rajtra. A cél, hogy a megfelelő edzések elvégzése után a csapat tovább erősödjön, hogy még jobban szerepeljenek.

Végezetül Varga László megköszöni minden játékosnak, segítőinek, az elnökségnek a munkáját.

Megköszöni az Önkormányzatnak, a szponzoroknak az anyagi támogatást, mely nélkül nem tudtak volna működni.

A bajnokság végeredménye

1. Mezőhegyes	30	21	4	5	79-38	67 pont
2. Füzeggyarmat	30	18	3	9	86-40	57 pont
3. Újkígyós	30	17	6	7	46-35	57 pont
4. Szabadkígyós	30	16	4	10	48-34	52 pont
5. Békésszentandrás	30	14	8	8	63-38	50 pont
6. Elek	30	16	3	11	54-48	50 pont
7. Gádoros	30	13	7	10	64-56	46 pont
8. Nagyszénás	30	11	8	11	52-50	41 pont
9. Oh. Rákóczi Vasas	30	10	9	11	57-63	39 pont
10. Doboz	30	9	8	13	47-55	35 pont
11. Sarkadkeresztúr	30	8	10	12	48-52	34 pont
12. Kamut	30	8	8	14	49-63	32 pont
13. Kaszaper	30	8	6	16	32-54	30 pont
14. Kunágota	30	8	4	18	49-92	28 pont
15. Mezőkovácsháza	30	7	6	17	42-63	27 pont
16. Békéssámson	30	6	6	18	38-72	24 pont

Az Elek csapatától egy büntetőpont levonva.

Fabó István

Kajak-kenu

A Szarvason rendezett Körös-kupa kajak-kenu versenyen kilenc egyesület indította el a versenyzőit. A verseny több évtizedes történetében sok emlékezetes csatát vívtak a versenyzők, melynek szinte állandó résztvevői a Jugoszláviai Kanizsa versenyzői is. Ezúttal sajnos a felnőtt és ifjúsági versenyszámokban kissé hiányos volt a mezőny. Örvendetes volt viszont a gyermek, kölyök és serdülő számokban induló versenyzők nagy száma. Sajnos a mi versenyzőink közül sem tudott mindenki indulni iskolai és egyéb elfoglaltság miatt. Mindezeket figyelembe véve, versenyzőink 6 első, 3 második és 3 harmadik helyezést nyertek. A csapatversenyben Békésszentandrás csapata 158 ponttal a 4. helyen végzett. A Körös-kupát Szarvas nyerte.

Eredmények:

K-1 női ifi 5000 m 2. Sindel Anna
K-1 serd. leány VI. évf. 2000 m 1. Szító Katalin
K-1 női ifi 1000 m 1. Sindel Anna
K-1 serdülő leány VI. évf. 1000 m 1. Szító Katalin
MK-1 gyermek leány I. évf. 500 m 1. Szín Szandra
K-1 serdülő fiú V. évf. 500 m 3. Lénárt Róbert
K-1 serdülő leány VI. évf. 500 m 1. Szító Katalin

K-2 serdülő fiú VI. évf. 500 m 1. Lénárt Róbert - Szabó Gergő
MK-1 gyermek leány II. évf. 500 m 1. Berényi Diána, 2. Kóródi Krisztina

K-1 női ifi 500 m 3. Sindel Anna
MK-1 előkészítő fiú 500 m 3. Berényi Ádám

A Diákolimpia országos döntőjébe 10 versenyzőnk jutott be. Ez az utánpótlás sereg szemle színvonala erősebb, mint az országos bajnokságé, mert kevesebb az indulási lehetőség, mivel a hosszútávú versenyszámokat nem rendezik meg. A hatalmas mezőnyekben versenyzőink közül a szabadidős sportolók között induló kezdő versenyzőink szerepeltek igen eredményesen és ők szerezték az érmeiket.

K-1 női ifi VIII. évf. 500 m 4. Sindel Anna

K-1 női ifi VIII. évf. 1000 m 5. Sindel Anna

K-2 serdülő fiú V. évf. 500 m 8. Lénárt Róbert - Szabó Gergő

MK-1 gyermek leány I. évf. 500 m 3. Szín Szandra

MK-2 gyermek leány I-II. évf. 500 m 2. Berényi Diána - Kóródi Krisztina

MK-1 gyermek fiú I. évf. 500 m 5. Berényi Ádám

Fabó István

A Szarvasi „Ady Endre Irodalmi Kör” Egyesülete, versenypályázatot hirdet vers és próza amatőr íróknak.

Életkor kötetlen!

Maximum 3 gépelt oldal!

Beküldési határidő: 2001. szeptember 30-ig.

Postacím: Chován Kálmán Művészeti Alapiskola

Szarvas, Deák Ferenc utca 2-4. 5540

Az Irodalmi találkozó díjkiosztó ünnepségére minden pályázó személyes meghívót kap. A pályamunkák lehetnek névvel vagy jeligével

aláírva.

Szervezők